

Ændringsforslag nr. 1 og 2, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 3-6, § 2, således ændret, § 3, ændringsforslag nr. 7 om en ny affattelse af § 4 og § 4 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Punkt 20 er som tidligere meddelt udgået af dagsordenen.

Punkt 20 var:

20) *Eventuelt: Anden behandling af lovforslag nr. L 245:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskattning til kommunerne af faste ejendomme m.v. (Ophævelse af den amtskommunale grundskyld af landbrugs- og lignende ejendomme).

Af indenrigsministeren (Enggaard).

(Fremsat 20/5 87. Første behandling 22/5 87. Betænkning 1/6 87).

Den næste sag på dagsordenen var:

21) *Eventuelt: Anden behandling af lovforslag nr. L 246:*

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ophævelse af deponeringsordning vedrørende 1987 samt ændring af det amtskommunale bloktilskud).

Af indenrigsministeren (Enggaard).

Fremsat 21/5 87. Første behandling 22/5 87. Betænkning 1/6 87).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

22) *Eventuelt: Anden behandling af lovforslag nr. L 247:*

Forslag til lov om den kommunale og amtskommunale skatteudskrivning i 1988.

Af indenrigsministeren (Enggaard).

(Fremsat 21/5 87. Første behandling 22/5 87. Betænkning 1/6 87).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Det er uundgåeligt, at diskussionen i dag først og fremmest bliver en diskussion om nedskæringer i kommuner og amtskommuner og om, hvem der har ansvaret for det, for det er jo ikke sjov eller almindeligt klynkeri, når samtlige Danmarks amtsråd kalder aftalen mellem regeringen og Det Radikale Venstre for urealistisk, ude af trit med virkeligheden. I disse dage fortæller de os, af hvilken størrelsesorden nedskæringerne kan blive, og hvor de kan tænkes at ramme. Det er heller ikke for sjov eller bare for at drille regeringen, at en enig bestyrelse i Kommunernes Landsforening siger klart fra over for aftalen. Hvad er så amtskommunernes situation? Ja, regeringen starter sit felttog mod amtskommunerne med at nedskære bloktilskuddet til dem med 1,8 mia. kr. til næste år. Det svarer til en stigning i amtsskatten på 0,4 pct. Allerede af den grund er det urealistisk at forlange, at amtsskatten kun må stige med gennemsnitlig 0,2 pct. og endda i hvert enkelt tilfælde kun efter ansøgning til indenrigsministeren. Det bringer i øvrigt det årlige beløb, som staten henter i amtskommunernes kasser, op omkring 6 mia. kr. svarende til 1,4 procentpoint på amtsskatten. Siden aftalen mellem regeringen og Amtsrådsforeningen om de økonomiske rammer for 1987-88 blev indgået for mere end ½ år siden, har ændre-

[Henning Rasmussen]

de lovregler presset udgifterne i amtskommunerne op med mindst 865 mill. kr. om året. Det har amtsrådene dokumenteret, men det vil ministeren ikke høre tale om, han vil kun anerkende 200 mill. kr., resten er overskridelse, siger han.

Siden aftalen blev indgået, er indlæggelserne på sygehusene steget med 4 pct., medicinudgifterne med op imod 10 pct. for året 1987, antallet af besøg hos læger med omkring 10 pct., og behandling og undersøgelser også hos læger med omkring 11 pct. Alene de ting presser udgifterne op med andre 800-900 mill. kr. i forhold til den situation, der var, da aftalen blev indgået i maj 1986. Det skulle I have forudsagt, siger regeringen, det er dårlig budgettering, så det kan vi ikke anerkende som tilladt overskridelse.

Men fakta for vore amtskommuner er altså, at de i år og til næste år har uafviselige udgifter, der ligger 1,8 mia. kr. over aftalen fra sidste år. Det kan de ikke med rette bebrejdes, for ingen – heller ikke regeringen – kan fortælle dem, hvordan de kunne have undgået disse udgifter; tværtimod forlanger regeringen, at amterne alligevel skal betale deres beløb, bl.a. til den nødvendige indsats mod AIDS, uden med et eneste ord at fortælle, hvordan de skal klare det.

Hvordan vil regeringen så lade amtskommunerne finansiere den udgiftsstigning på 1,8 mia. kr., der allerede er sket, og som ikke kan fjernes, og som i øvrigt, gentager jeg, ligger oven i bloktilskudsbeskæringen på 1,8 mia. kr.?

Ja, et af regeringens forslag lyder: I kan efter ansøgning få lov til at låne samlet 600 mill. kr., men lånene skal bruges til midlertidige udgifter og kun til nye aktiviteter, der kan nedskære ventelisterne. De kan altså ikke bruges til at betale de udgifter, man har i dag. Det er derfor, at den fungerende formand for Amtsrådsforeningen, amtsborgmester Kresten Philipsen, har sagt, at regeringen altså vil have, at man skal bruge pengene to gange. Det er en ganske rigtig påstand. Han har også ret, når han spørger; hvorfor regeringen ville tvinge amtskommunerne til at låne, og hvordan man i øvrigt forestiller sig at de lån skal kunne betales tilbage med de alt for snævre rammer, der er lagt.

En del af resten af den manglende finansiering kan indenrigsministeren personligt give tilladelse til at skaffe hjem til amtskom-

munerne ved en skatteforhøjelse, men den skal søges i hvert enkelt tilfælde, og det er en forudsætning for et ja, at amtsrådet på alle andre områder end sundhedsområdet holder uændret aktivitet i forhold til den for lave ramme for 1987. Det betyder, at merudgifter til gymnasier, til miljøforanstaltninger og til særforsorgen og meget andet skal låses fast, og bliver de ikke det på det oprindelige aftalte niveau, kan man ikke få lov til at låne til at betale udgifterne til sygehuse, til praktiserende læger, til medicin og til tandlæger, og det, man skal låne til, er altovervejende til driftsudgifter.

Vi har i kommunaludvalget fået oplyst, at så vidt man ved i dag, skal hver eneste amtskommune til efteråret søge indenrigsministeren om godkendelse af væsentlige forudsætninger for sit budgetforslag, nemlig deres låne- eller skatteudskrivningsmuligheder. De skal have hans tilladelse til at låne til forbrug og hans tilladelse til at forhøje skatten. Alligevel når det ikke sammen, bl.a. fordi, som jeg har sagt det, regeringen vil have, at pengene skal kunne bruges to gange, og kan man ikke det, får man ikke lov til at låne dem. Det er grotesk, og det er urealistisk.

Hvad er så ministerens svar på en række amtsråds enige oplysninger om, hvad de skal skære væk, hvis de skal overholde rammen? Ja, siger han så sent som i morges i Radioavisen, der er lang tid til det tidspunkt i november 1988, hvor amtskommunernes budget er brugt op, hvis man retter sig efter regeringens krav. Så skal man huske på, siger han, at man kan låne penge til en del af driften. Men i de radioudsendelser glemmer ministeren at fortælle, at man kun får tilladelse til at låne, hvis man vil bruge pengene til nye aktiviteter, og at det derfor overhovedet ikke er en løsning til finansiering af de eksisterende udgifter. Der er stadig væk heller ikke et eneste ord fra ministerens side i de offentlige udtalelser om, at man har startet det hele med at fjerne 1,8 mia. kr. af amternes bloktilskud. Det glemmer ministeren omhyggeligt at fortælle.

Der kommer altså skatteloft for amterne, og det bliver sådan, at ministeren personligt skal sige ja eller nej til hvert enkelt amtsråds budgetforslag. På den baggrund er det ren komik, når Det Radikale Venstre den 27. maj 1987 udsender en pressemeddelelse, hvori der står:

[Henning Rasmussen]

»Under forhandlingerne med regeringen har Det Radikale Venstre forlangt, at skatte-loftet bliver fjernet. Det vil nu ske. Regerin-gens skatte-loft for kommunerne anfægter selve det kommunale selvstyes grundidé: Kommunens ret til at afholde udgifter og udskrive skatter.«

Det er jo et mægtigt tema og en mægtig udtalelse på en grundlovsdag, men det er bare i skærende modsætning til, at den sam-me aftale fastholder et skatte-loft for amts-kommunerne og dermed angriber det kom-munale selvstyes grundidé for amtskommun-ernes vedkommende. Det hænger simpelt hen ikke sammen, og derfor er det ikke bare ren komik, det er desværre også blodig alvor for vores amtskommuner.

For primærkommunernes vedkommende er situationen principielt den samme, men med den forskel, at man er fritaget for skat-te-loft. Til gengæld er strafbetalingerne for kommunerne bevaret, og dermed er det helt sikkert, at en lang række kommuner til næste år skal aflevere betydelige beløb; det betyder, at mange af dem skal udskrive forhøjede skatter for at klare disse strafbetalinger.

Også mellem kommunerne og regeringen er der uenighed om, hvor meget man efter aftalen af maj 1986 skal forhøje rammen med på grund af de udgiftsstigninger, som er sket siden, uden at det er kommunernes skyld. Det drejer sig om merudgifter til fjerne-lse af asbest, merudgifter til flygtninge, merudgifter på grund af karensdagens af-skaffelse, merudgifter på grund af øgede ad-ministrative udgifter ved skattereformen og mere end det. Det er trist, synes vi, at mini-steren ikke har kunnet acceptere den doku-mentation, som kommunerne har lagt på bordet; den er ellers meget overbevisende.

Det er også trist, at indenrigsministeren ikke vil forhøje bloktilskuddene til kommu-nerne som kompensation for de merudgifter, der er blevet pålagt dem, og derfor er det også helt urigtigt, når finansministeren i dag i Politiken hævder, at regeringen giver kom-munerne fuld dækning for udgifterne til de opgaver, kommunerne får pålagt. Det er mul-igt, at det er finansministerens opfattelse, men det er hverken kommunernes eller amts-kommunernes opfattelse, at der gives fuld kompensation, og med de argumenter og do-kumenter, vi har set i kommunaludvalget, er

det min opfattelse, at kommunerne har langt mere ret, end finansministeren har.

Alt dette – bevarelse af straffafgifter og utilstrækkelig forhøjelse af bloktilskuddene – gør, at en lang, lang række kommuner enten må gennemføre nedskæringer eller lade være med f.eks. at gøre en indsats for at fjerne ventelister til daginstitutioner, døgnpleje, hjemmepleje og andre områder eller tvinges til at sætte skatten i vejret.

Derfor er forslaget også, når det drejer sig om primærkommunerne, ikke realistisk, og det er ikke i trit med virkeligheden.

Det vil ikke være muligt at holde uændret skattetryk i 1988 i en stor del af landets kom-muner, medmindre der sker nedskæringer og udskydelser på en række områder, og det vil i så fald betyde længere ventelister, dårligere forhold i skoler, strammere økonomi på æl-dreområdet og dårligere vedligeholdelse af vores veje, bygninger og anlæg, for at nævne nogle af de områder, der uundgåeligt i skif-tende omfang må rammes landet over.

Og så vil jeg gerne til sidst sige følgende om regeringens og her specielt indenrigsmini-sterens måde at behandle de kommunale or-ganisationer og kommunaludvalget på, speci-elt mindretallet i kommunaludvalget.

Lovforslaget blev fremsat sent den 21. maj 1987, efter at der havde været ført forhand-linger med de kommunale organisationer i omkring tre måneder. Det blev accepteret, at det skulle behandles dagen efter, og det blev behandlet sent om aftenen. Der viste sig ikke at være flertal for regeringens forslag. Mini-steren lovede, at man hurtigst muligt ville indlede forhandlinger med henblik på at få et forlig af en eller anden art med Det Radi-kale Venstre.

Det fremgår af dagspressen og andre op-lysninger, at forhandlingerne med Det Radi-kale Venstre begyndte 3½ døgn efter tirsdag eftermiddag. Jeg bad derfor indenrigsmini-steren om at komme i samråd i kommunalud-valget for at hjælpe os til at lave en arbejds-plan under de vanskelige forhold, vi havde. Jeg skal ikke citere ministeren for et eneste ord, men bare sige, at jeg var mere end over-rasket, da jeg 2½ time efter erfarede, at der var indgået en aftale. Jeg har ikke citeret no-get, jeg har bare givet udtryk for stor overra-skelse.

Denne aftale bliver vi så orienteret om, som alle andre, gennem pressen, og så får vi

[Henning Rasmussen]

den tilsendt lørdag morgen. Det er den behandling, kommunaludvalget får! Og så skal vi mandag starte på et udvalgsarbejde på et helt andet grundlag og afgive betænkning mandag aften af hensyn til anden behandling på dispensation i dag. På den baggrund kan man ikke forvente at et mindretal har lyst til at virke med, men det er klart, at vi alligevel gør det. Det har imidlertid bl.a. forhindret os i inden andenbehandlingen på det nye grundlag at udarbejde de ændringsforslag, som vi mener de foreliggende forslag trænger til i allerhøjeste grad, og derfor vil jeg gerne slutte af med at sige, at vi vil gerne have udvalgsarbejdet genoptaget mellem anden og tredje behandling med henblik bl.a. på at kunne udarbejde ændringsforslag til de forslag, der vil komme til at foreligge efter behandlingen i dag.

Karen Højte Jensen (KF):

Må jeg i anledning af hr. Henning Rasmussens sidste bemærkninger sige, at jeg er temmelig forundret over dette udsagn. På det møde, hvor indenrigsministeren var i samråd, foreslog jeg, at man kunne indkalde kommunaludvalget til møde fredag, men det blev faktisk afvist; hvis det ikke var blevet det, havde der været lidt bedre basis for at arbejde med tingene.

Må jeg så minde om, at baggrunden for regeringens initiativ er, at de kommunale organisationer ikke har overholdt fælleserklæringen fra 1986, den aftale, de selv var med til at indgå. Amtsrådsforeningen har for længst tilkendegivet, at aftalen ikke bliver holdt, og lige så klart har Kommunernes Landsforening, senest i udvalget i går, sagt, at kommunerne skal deponere 1,1 mia. kr. på grund af overskridelser i 1987, altså en klar tilkendegivelse fra KL om, at heller ikke primærkommunerne overholder rammen.

Vi lægger afgørende vægt på, at de offentlige udgifter holdes i ro. Hvis de offentlige udgifter igen får lov til at stige, vil det være umuligt at videreføre den økonomiske genopretningspolitik og samtidig holde skatterne i ro. Og befolkningen ønsker ikke skattestigning.

Der er grund til at knytte nogle kommentarer til de mange påstande om konsekvenserne af regeringens initiativ. Bl.a. hævdes det fra kommunal side, at hvis ikke bloktil-

skuddene var blevet reduceret, kunne en væsentlig del af den skattestigning, vi i de seneste år har oplevet i kommunerne, have været undgået. Hertil er at sige, at reduktionen alene svarer til kommunernes årlige konjunkturoverskud, overskud, som først og fremmest er opstået på grund af den økonomiske vækst, som genopretningspolitikken har skabt. Derfor er det ikke rimeligt at hævde, at de kommunale skattestigninger skyldes bloktilskudsreduktionen.

Ser vi så på de kommunale kassebeholdninger i perioden fra 1982 til begyndelsen af 1987, er disse steget fra 10,8 mia. kr. til 19 mia. kr., altså næsten en fordobling, som anskueliggør, at den kommunale økonomi ikke har været belastet af firkløverregeringens indgreb. Der er faktisk tale om en betydelig konsolidering af kommunernes finanser.

Amtskommunerne hævder, at deres bloktilskud er 2 mia. kr. for lavt. De vil få et bloktilskud på 11½ mia. kr. i 1988. Det er fastlagt sådan, at amterne kan bevare deres serviceniveau fra 1987 til 1988 ved uændret skat. Denne balance er for os vigtig. Amterne hævder, at de skulle have 2 mia. kr. mere. Må jeg her understrege, at hverken i fælleserklæringen eller andre steder er der en aftale om dette. Det er vel heller ikke rimeligt, at staten skal være med til at finansiere en eventuel serviceudvidelse.

Lad mig så indskyde, at Kommunernes Landsforening realistisk nok har accepteret et lavere bloktilskud i 1988 end i 1987 på 1 mia. kr.

Hvis amterne overholder de aftalte udgiftsrammer, er 11,5 mia. kr. tilstrækkeligt. Rammerne for amtskommunerne i 1988 vil være så rigelige, at aktiviteten, som den kendes i dag, kan opretholdes. Vel vidende at amterne ikke kan skæres over én og samme læst, er der i lovforslaget indbygget den mulighed, at aktiviteter kan finansieres ved skatteforhøjelser, og her tænker jeg naturligvis på dispensationspuljen på de 600 mill. kr., ligesom amternes lånemuligheder udvides; der er så en række amter, der kan klare sig ved kasseforbrug. Dispensationerne skal især hjælpe kommuner, som ellers ville få et driftsunderskud i 1988.

Jeg vil gerne fremhæve, at der gives en finansiel mulighed for en udgiftsvækst i forhold til den aftalte ramme på omkring 1½ mia. kr. eller 3-4 pct. Vi mener, at denne

[Karen Højte Jensen]

realvækst skal anvendes til nedbringelse af ventelisterne.

Vi er i øvrigt meget optaget af at sikre en god patientbehandling. Derfor afsættes der endvidere for 1988 en pulje på 600 mill. kr. til amtskommunerne til sygehusbyggeri, apparatur og andre engangsanskaffelser, og halvdelen af den afsatte dispensationspulje vedrørende skatteforhøjelser – et beløb på 300 mill. kr. – øremærkes til nedbringelse af ventelisterne. Det er jo sådan, at ved fælleserklæringen sidste år blev amtskommunernes rammer udvidet med 500 mill. kr., og der var på det tidspunkt enighed om, at dette kunne nedbringe ventelisterne væsentligt; nu får man så yderligere 300 mill. kr. til dette vigtige område.

Jeg tror, der er behov for at minde om udviklingen i de amtskommunale udgifter under firkløverregeringen. De amtskommunale driftsudgifter er reelt vokset med 8 pct. fra 1982 til 1987, og ved fælleserklæringen fik både kommuner og amtskommuner et betydeligt udgiftsløft. Der er herudover faktisk tale om et yderligere løft. Selv når amtskommunerne holder uændret skatteprocent i 1988, kan de finansiere et udgiftsniveau på 300 mill. kr. mere end den aftalte ramme i 1988.

Faktisk er der luft til, at udgiftsniveauet i 1988 kan ligge 5 pct. over 1986-niveauet, altså en rammeudvidelse på 2,5 pct. om året. Jeg må nok sige, at amternes bastante kritik næppe er rimelig.

I øvrigt var en deputation fra Amtsrådsforeningen i udvalget i går, og jeg havde lejlighed til at stille det spørgsmål, om amtskommunerne ikke var bekymret over de forudsigelser vedrørende skatteforhøjelser på 10 procentpoint i de kommende år, hvis væksten i serviceniveauet fortsætter med at stige.

Uden at jeg føler, at jeg refererer fra udvalget, vil jeg sige, at det faktisk var min opfattelse, at også Amtsrådsforeningen kunne se de dystre perspektiver i budgetredøgørelsen, og jeg føler anledning til at spørge Socialdemokratiet, hvor meget de mener at skatteborgerne kan bære i yderligere skattestigninger i primærkommuner og amtskommuner.

Hvad angår primærkommunerne, slås det endnu en gang fast i aftalen mellem regeringen og de Radikale, at fælleserklæringen er grundlaget for deres budgetlægning. Ram-

men plus bloktilskuddet er dog forøget med 600 mill. kr. både i 1987 og 1988, og det var tilfredsstillende også i udvalget i går at konstatere, at Kommunernes Landsforening finder, at det var en realistisk aftale, der blev indgået for et år siden, ligesom man fortsat fra KLs side er enig i, at vurderingen af kommunerne må foregå under ét.

På den baggrund er der ikke basis for at hæve skatterne i 1988. Jeg har hørt kommunalpolitikere, oven i købet fremtrædende kommunalpolitikere, anføre, at på grund af deponeringsafgiften er kommunerne ikke motiveret for at overholde rammeaftalen. Jeg synes, det er en lidt for ynkelig argumentation fra fremtrædende politikere.

Vi er tilfreds med, at der nu er indgået denne aftale mellem regeringen og Det Radikale Venstre. Jeg finder, at det er en aftale, som ligger helt på linje med den målsætning, der lå i regeringens første forslag, og jeg mener, det er en aftale, der på alle måder tager hensyn til de ting, det er nødvendigt at tage hensyn til.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Karen Højte Jensen, at jeg spurgte udvalget rundt, om der ikke var enighed om, at en forudsætning for, at der skulle holdes møde fredag var, at der var stof at behandle, og om ikke der var enighed om, at det ville der formentlig ikke være. Det gjorde jeg rent faktisk.

Dernæst vil jeg sige: hvordan kan amtskommunerne nedbringe ventelisterne, når de penge, man får til at nedbringe ventelisterne for, beviseligt går til udgifter, amtskommunerne har i dag? Hvordan kan man bruge pengene to gange?

Så citerede fru Karen Højte Jensen, hvad Amtsrådsforeningen sagde til spørgsmålet om de skatteforhøjelser, der teoretisk ville indtræde under nogle tænkte omstændigheder. Efter min erindring var Amtsrådsforeningens fungerende formands svar det, at fik man lov til at være i fred økonomisk, ville man være i stand til at finansiere de amtskommunale udgifter i fremtiden uden skatteforhøjelser. Han anerkendte ikke påstanden om, at vi var på vej mod 10 pct. højere amtskommunal skattetryk.

[Henning Rasmussen]

Så vil jeg til det referat, fru Karen Højte Jensen gav af svaret fra Kommunernes Landsforening, der gik ud på, at det var en realistisk aftale, der var indgået i 1986, føje, at den blev indgået under forudsætning af, at der blev givet de aftalte rammeforhøjelser, og det blev der ikke.

Svend Heiselberg (V):

Jeg synes, det var et helt urealistisk angreb, hr. Henning Rasmussen kom med på regeringen. Der var hverken hoved eller hale i det, det var usagligt, ubegrundet, og hr. Henning Rasmussens kritik af, at vi ikke fik det hurtigere frem i udvalget, må falde tilbage på formanden for kommunaludvalget selv. Vi har været beredt til at kunne holde møde både fredag, lørdag og søndag, hvis det skulle have været, så det har for mig at se været ren obstruktionspolitik, formanden for kommunaludvalget har forsøgt. Der er vel stillet i nærheden af 100 spørgsmål i kommunaludvalget, som der er givet fyldestgørende svar på, så jeg synes, at vi må tage den kritik fra hr. Henning Rasmussen ret let.

Tror hr. Henning Rasmussen virkelig, at det er af lyst, vi griber ind i det kommunale selvstyre? Vi ville selvfølgelig gerne, at det kommunale selvstyre fortsat kunne køre, uden at vi skulle komme med lovindgreb over for kommuner og amter, men det er nødvendighedens lovgivning, der er tale om her, det er et bevis på, at regeringen ønsker at holde styr på den økonomiske udvikling, når vi ikke bare vil lade det sejle derudad. Det er derfor, vi er kommet med sådanne lovforslag, hvad enten Socialdemokratiet kan lide det eller ej. Det, Socialdemokratiet og SF har forsøgt hele vejen igennem, er at oppebude en stemning, at bilde kommuner og amter ind, at de er blevet uretfærdigt behandlet, at de bare skulle komme i deputation og give udtryk for deres kritik, så skulle de nok få det ændret alt sammen. Heldigvis kan vi konstatere, at der er et flertal, der kan føre en ansvarlig politik uden Socialdemokratiets medvirken, men vi beklager, at det er sådan.

Vi må også henvise til, at den 13. maj sidste år indgik vi en aftale med de kommunale organisationer, som dengang erklærede sig tilfreds, hvad de også havde god grund til,

men siden har de fået både i pose og i sæk herudover.

Hr. Henning Rasmussens skræk for, at det ikke skulle gå amterne godt nok til, at de kunne svare deres forpligtelser, er også ret ubegrundet. Fra kommunaludvalgets side har man stillet et så tåbeligt spørgsmål til amterne som, hvor mange penge de troede de ville få brug for i 1988, og det er klart, at når man spørger på den måde, får man nogle mægtig store tal, og det fik man også. Jo, amterne skulle bruge et par milliarder kroner; det ville de få i underskud, som skulle dækkes ind.

Men selv om det så skulle være tilfældet, kan det finansieres inden for rammerne. Det er sådan, at de fleste amtskommuner heldigvis har et stort kasseoverskud, og hvis de blot har et forbrug deraf på 500-600 mill. kr., udgør det 25 pct. Desuden kan der være afdrag, der kan lånefinansieres, og det vil yderligere betyde 125-175 mill. kr. Tilbage er der ca. 1,5 mia. kr., og de kan skaffes bl.a. gennem den særlige låneordning på ca. 600 mill. kr., dispensation vedrørende skatteforhøjelse på 600 mill. kr. og dispensationspuljen vedrørende øget skattegrundlag på 300 mill. kr. Påstanden om, at sygehuse og gymnasier må nedlægges, er altså helt hen i vejret.

Jeg synes, vi skal slå koldt vand i blodet og konstatere, at vi her blot stiller det krav til amter og kommuner, at de ligesom staten må forstå, at vi er i en situation, hvor alle skal vise mådehold, og hvis amter og kommuner vil indstille sig på at føre en fornuftig politik, kan de også gøre det uden at få de helt store problemer.

I SFs betænkning bidrag findes en næsten historisk beskrivelse, og den kan jo være vældig interessant at læse i en ledig stund, og man kunne måske også underholde med den i et forsamlingshus, men jeg kan huske, at ifølge SFs program – jeg ved ikke, om det står der nu, om det måske er taget med i det fælles regeringsprogram, som Socialdemokratiet og SF er i færd med at udarbejde – gik man ind for at fratage amterne og kommunerne retten til at udskrive skat ... (afbrydelse fra salen). Ja, det kan da godt være, at de stadig væk har den opfattelse – og så skulle det styres ved, at staten gav nogle bloktilskud; det var det, man kaldte enhedsskat. Jeg ved ikke, om det er noget, man i Socialdemokratiet og SF stadig væk opererer med,

[Svend Heiselberg]

så vil vi selvfølgelig gerne vide det, men sådan nogle tanker har vi ikke i regeringspartierne. Vi vil forsøge at give amter og kommuner størst muligt selvstyre, men under ansvar.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi har en række korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det, der har fået mig til at bede om ordet, er hr. Svend Heiselbergs helt uanstændige angreb på formanden for kommunaludvalget og hans tilrettelæggelse af arbejdet. Nu husker jeg ikke, om hr. Svend Heiselberg var til stede i de udvalgmøder, hvor det hele blev planlagt, men jeg ved i hvert fald, at mødetilrettelæggelsen og afviklingen af arbejdet i udvalget skete i fuldstændig enighed mellem samtlige fremmødte medlemmer af udvalget, og jeg ved også, at formanden sørgede for vedrørende de ændringer, der fremkom som følge af aftalen, at medlemmerne af kommunaludvalget kunne stille de fornødne spørgsmål for derigennem at få svarene frem hurtigst muligt.

Det er også en kendsgerning, hr. Svend Heiselberg, at de første svar på disse spørgsmål ikke var fremme før mandag morgen, og at de sidste svar først kom i går eftermiddags, efter at alle grupperne havde holdt gruppemøde. På det grundlag synes jeg, det er utroligt, at hr. Svend Heiselberg kan tale om obstruktion fra formandens side. Det synes jeg er for lavt, hr. Svend Heiselberg. Jeg synes end ikke, det svarer til, hvad man kunne forvente af hr. Svend Heiselberg, og det siger ikke så lidt.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Vi accepterede uden en eneste bemærkning, at lovforslagene blev behandlet, dagen efter at de var fremsat, selv om de blev fremsat sent. Vi accepterede uden en eneste bemærkning, at de bliver behandlet i dag, selv om vi i realiteten kun havde dagen i går til at udføre et egentligt udvalgsarbejde og bl.a. tale med vores gruppefæller.

På eget initiativ bad jeg ministeren om at hjælpe udvalget med at lave en arbejdsplan. Det er ikke tit, det sker, men det gjorde jeg,

og jeg mener at have handlet i fuld overensstemmelse med det, der blev tilkendegivet i udvalget. Den, der er i stand til at dokumentere det modsatte, bedes gøre det.

Jeg vil gerne vende tilbage til sagen, som vi ser den: tre måneders forhandlinger, hastig fremsættelse, forkastelse, nye forslag fremme fem dage efter, dagen før Kristi himelfartsdag, og så ellers udvalgmøde i går, mandag. Det er ikke os, der har forsinket forslagenes behandling. Vi har været med til at fremme dem, så godt det på nogen måde kunne lade sig gøre.

Og så vil jeg gerne spørge hr. Svend Heiselberg: er det at føre en fornuftig økonomisk politik at anbefale kommuner og amtskommuner at 1) tage penge op af kassen, 2) lånefinansiere afdrag, 3) låne op imod 600 mill. kr. fortrinsvis til driftsudgifter? Det er jo det, ministeren siger at amtskommunerne skal.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Nu har jeg jo ikke haft lejlighed til at deltage i kommunaludvalgets arbejde, fordi VS ikke er repræsenteret i dette udvalg. Derfor har jeg, som hr. Svend Heiselberg sagde, lejlighed til at vurdere det som udenforstående, og det er for mig som udenforstående indlysende klart, at det, der har været tale om i denne sag, er, at det, der er besluttet, og det grundlag, som det måtte være besluttet på, alene er noget, som er sket i regeringen og hos Det Radikale Venstre uden for kommunaludvalget, og at kommunaludvalget ikke har haft nogen reel indflydelse på, hvad der er foregået. Det behøver man ikke at have nogen stor indsigt i forholdene for umiddelbart at kunne iagttage.

Jeg tvivler ikke på, at hr. Henning Rasmussen har gjort, hvad han kunne for at sikre udvalget så stor indflydelse på grundlaget som muligt, således at det også for offentligheden bagefter skulle kunne lade sig gøre at se, hvad det egentlig var, man havde lavet, og jeg tror faktisk, det er rigtigt, når hr. Henning Rasmussen siger, at det ikke har været muligt at udarbejde ændringsforslag på et ordentligt grundlag. Men regeringen og Det Radikale Venstre har altså besluttet, at det skulle være sådan, det er en rent politisk beslutning, og den har de selvfølgelig ret til at

[Albrechtsen]

tage. Det minder bare beklagelig meget om den fremgangsmåde, man har benyttet, hver gang man har lavet økonomiske indgreb. Det er såmænd ikke ringere, end det plejer at være, hvis det kan være nogen trøst.

Jeg synes også, det ville have været godt for hr. Svend Heiselberg, hvis han havde haft mere tid til at sætte sig lidt bedre ind i kommunaludvalgets arbejde og i sagerne.

Så siger hr. Svend Heiselberg, at amterne bare kan bruge af kassebeholdningen. Hvad er det for oplysninger, hr. Svend Heiselberg har om amter, som bare kan bruge af kassebeholdningen? Det vil jeg godt bede hr. Svend Heiselberg oplyse. Så vidt jeg ved, har Københavns Amtskommune en gæld på 1.400 mill. kr. Er det den gæld, man skal bruge af, hr. Svend Heiselberg?

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Stavad og hr. Henning Rasmussen under ét, at vi havde naturligvis ingenting imod, at man ingen møder holdt fredag-lørdag, men vi havde så sandelig da ikke regnet med, at vi, når vi accepterede formandens idé om, at man ingen møder skulle holde, så kunne blive udsat for kritik her i salen. Det har vi da aldrig drømt om at man kunne finde på. Det var i god forståelse med formanden, at det kunne vente, og så skulle man selvfølgelig ingen kritik have for det. Hvis vi havde vidst, at man ville gøre sig sådan til, ville vi da have forlangt møde fredag og lørdag og søndag, så vi kunne have givet det en ordentlig behandling.

Sådan noget pjat først at få udvalget til at acceptere, at vi ingen møder holder fredag, lørdag og søndag, og bagefter kritisere os, fordi vi ingenting har lavet! Jeg har aldrig kendt mage.

Hr. Henning Rasmussen spørger, om det er en fornuftig måde at skulle låne. Nej, det er selvfølgelig altid rarere, hvis man f.eks. som det amt, jeg kommer fra, fornuftigvis har samlet penge sammen, sådan at det intet problem er; de har 400 mill. kr. Men det er rigtigt, at der er nogle amter, der har sat skatten kunstigt ned, altså sat udgifterne kunstigt ned, hvad hr. Henning Rasmussen godt ved, og de får jo nok nogle problemer. Men ellers må jeg jo sige, at de finansieringsmu-

ligheder, de har, er udmærkede. Det er i hvert fald usundt, hvis man skal sætte skatterne op, så dette behøver ikke at give problemer.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg synes, det er kommunaludvalgets formands ret at værne om sit udvalgs arbejde og dermed også om Folketingets arbejde.

Men inden der danner sig myter i denne sag, har jeg behov for at sige, at der ikke er meget nyt under solen. Jeg kan i hvert fald bekræfte, at vi i vort samarbejde med socialdemokratiske regeringer om ikke et utal af gange, så ganske mange gange har været i nøjagtig den samme situation. Jeg tør godt – vædde skal man vel ikke fra Folketingets talerstol, det må man vist ikke – bagefter vædde med hr. Henning Rasmussen om, at der findes situationer, hvor vi har fået mindre tid til rådighed til behandling af store, alvorlige forslag, som socialdemokratiske regeringer har lagt frem, og som vi andre skulle tage stilling til. Det er jo sandheden.

Det er ikke særlig tilfredsstillende, og jeg synes også, det er rimeligt at sige, at der har været for lidt tid, men nu er det altså sådan.

Faktisk mener jeg ikke, at der, som hr. Henning Rasmussen siger, er så meget nyt, at det er et helt nyt grundlag, vi skal beslutte på. Det er ikke rigtigt. Det, vi skal tage stilling til, er efter min opfattelse blevet meget lettere. Den del af det, som fortsat skal gennemføres, har været kendt, siden forslaget blev fremlagt med lidt justeringer vedrørende amtskommunernes område. Der er altså ikke så meget nyt. Derfor synes jeg ikke, vi skal skrue os højere op end nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vig Jensen, at det, jeg giver udtryk for, er generel utilfredshed med, at man haster et udvalgsarbejde af denne art igennem og under disse omstændigheder. Det, jeg specielt er utilfreds med, er, at oppositionen, som skal have en chance for at arbejde med tingene, under disse specielle omstændigheder overhovedet ikke fik det. Det er det, jeg mener.

Formanden:

Hr. Albrechtsen en kort bemærkning, og derefter går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg kan altså konstatere, at hr. Svend Heiselberg ikke konkret kunne oplyse, hvordan amterne kunne løse nogle problemer ved bare at bruge løs af kassebeholdningen. Tværtimod erkendte hr. Svend Heiselberg nu, at der var nogle amter, hvor der var særdeles store problemer med det, fordi de, som hr. Svend Heiselberg udtrykte det, kunstigt havde holdt skatterne nede. Dermed indrømmer hr. Svend Heiselberg, at de økonomisk set er stærkt i klemme og i særdeleshed ikke står i en situation, hvor de bare kan bruge løs af kassebeholdningen.

Jeg kan huske, da jeg var medlem af Århus Amtsråd, at vi en gang imellem diskuterede, hvor stor kassebeholdningen skulle være. Så vidt jeg husker, nåede man frem til, at omkring 300 mill. kr. ville være fornuftigt, fordi man ellers ikke kan imødekomme de svigninger, der er i likviditetsforbruget.

Hvis man ødelægger den mulighed for at styre likviditeten på en rimelig måde – det er det, regeringen nu vil gøre – betyder det, at man pålægger amterne en løbende låneforpligtelse ved kassekreditter til store renter, som giver en udgift, som skal indregnes i resultatet.

Det er den yderste grad af tåbelighed, og det er mig egentlig ufatteligt, at det kan accepteres af folk fra landbokredse, der sætter en stor ære i, så vidt jeg ved, at holde hus med midlerne og være sparsommelige og ikke sætte sig i umådelig gæld og sådan noget. Jeg ville tro, det er nogle synspunkter, som hr. Svend Heiselberg kan nikke særdeles genkendende til – det gør han også. Det er fantastisk, at han nu vil ødelægge den likviditetsstyring, som nogle amtskommuner på trods af nedskæringerne har fået opbygget i de senere år.

Agerschou (SF):

Det er alligevel sjældent, at jeg har oplevet en så ynkelig ordfører på Folketingets talerstol som hr. Svend Heiselberg.

Et er, at hr. Svend Heiselberg argumenterer over for SF med et synspunkt, vi forlod

for ca. 11 år siden. Det viser noget om ynkeligheden. Noget andet er, at hr. Svend Heiselberg forsøger at klandre formanden for kommunaludvalget for den måde, sagen er blevet behandlet på. Det er en helt uacceptabel måde, Folketingets kommunaludvalg er blevet behandlet på.

Jeg husker fra foråret 1982, hvor de borgerlige partier sad i opposition, hvordan de jamrede – somme tider med god grund – over den måde, de dengang blev behandlet på. Men nu sidder hr. Svend Heiselberg på magten, og så vender bøtten: så kan man godt behandle et udvalg i Folketinget uanstændigt.

Når jeg siger »uanstændigt«, er det ikke så meget det, at kommunaludvalget i en længere periode arbejdede med nogle forslag, det slet ikke drejede sig om. Det er vi såmænd vant til. Nej, det er mere det, at det trods et forsøg fra udvalgets side på at aftale en forsvarlig køreplan med indenrigsministeren lykkedes ministeren at chikanere udvalgets arbejde. Først blev pressen orienteret om aftalen med Det Radikale Venstre, og et par døgn efter mente indenrigsministeren åbenbart, at kommunaludvalgets medlemmer nok også hellere måtte have at vide, hvad aftalen handlede om. Det mener vi ikke er særlig rimeligt.

Vi mener, at vi fra mindretallets side i kommunaludvalget forsøgte at lave en køreplan, forsøgte at være samarbejdsvillige om køreplanen, og det er sidste gang, hr. Svend Heiselberg, det er sidste gang. For fremtiden skal hr. Svend Heiselberg komme til at sidde til ingen nytte fredag, lørdag og søndag og vente på sin minister.

Som hr. Henning Rasmussen var inde på, har kommunaludvalget i realiteten kun haft en enkelt dag til at behandle det endelige forslag, og på den måde er det naturligvis umuligt at foretage et seriøst udvalgsarbejde. Det har da også medført, at kun få kommuner og amtskommuner har fået praktisk mulighed for at orientere kommunaludvalget om de konsekvenser, forslaget vil have.

Efter vores opfattelse er det helt utilfredsstillende, at et udvalg ikke får lejlighed til at få undersøgt virkningerne af de forslag, der behandles. Problemet er ikke nyt, men derfor er det alligevel uacceptabelt.

Under førstebehandlingen sagde vi i SF, at dette indgreb handlede om tre ting.

[Agerschou]

For det første et nyt højdepunkt i den indskrænkning af det lokale selvstyre, der har været en mærkevare for den borgerlige regering. At lovgive om den enkelte kommunes skatteudskrivning er et uøret drastisk indgreb. På det område fører indenrigsministeren amtskommunernes selvstyre tilbage til tiden før 1400-tallet, hvor de daværende råd fortrængte den statslige foged med hensyn til skatteudskrivningen.

At et parti som Venstre, der ved utallige højtidelige lejligheder kommer med florumvundne indlæg om det lokale selvstyre, kan være med til dette indgreb, er ufatteligt. Men vi kan også konstatere, at Venstre er et parti i splid med sig selv. Det har vi kunnet konstatere i de sidste uger, hvor det navnlig er fremtrædende venstrekommunalpolitikere, der har forsøgt at gøre Folketinget og hr. Svend Heiselberg opmærksom på, hvad indgrebet i virkeligheden indebærer.

For det andet er indgrebet et nyt eksempel på, at regeringen i bedste herremands- og enevældestil simpelt hen giver sig til at slå, når en forhandlingspartner ikke umiddelbart bøjer sig for regeringens diktat.

Og for det tredje er indgrebet et forsøg på at bane vejen for almindelig brugerbetaling. Vi ved, at ideerne ligger i skuffen. Vi remsede en del af dem op ved førstebehandlingen. Vi kan se, at kommunerne kommer i en så trængt økonomisk situation, at indenrigsministeren som en ulv i fåreklæder på et tidspunkt vil hale betalingsforslagene op af skuffen og sige værsgo, og så hænger de Radikale på den. Det har de ikke gennemskuet, selv om vi nærmest i tegneserieform har forsøgt at forklare dem det. Det er synd for befolkningen. Det er synd for kommunerne, og det er såmænd også synd for de Radikale.

En række kommuner og amtskommuner har forsøgt at interessere kommunaludvalgsmedlemmer for de konsekvenser, indgrebet i praksis vil have, men det har været beskæmmende at overvære, hvor lidt det har interesseret de borgerlige politikere. At amtskommunerne nøje har gennemgået punkt for punkt, hvorfor de ikke har kunnet overholde fællesaftalen fra maj 1986, og at det i høj grad skyldes merudgifter, de ikke har haft indflydelse på, har ikke interesseret. At to amtskommuner detaljeret har gennemgået, hvilke helt uacceptable nedskæringer de må foretage, hvis lovforslaget gennemføres, har

ikke interesseret hr. Svend Heiselberg. At kommunerne står over for nye store opgaver som f.eks. bekæmpelse af sygdommen AIDS uden økonomiske midler til at løse dem, har ikke interesseret hr. Svend Heiselberg og for så vidt heller ikke de øvrige borgerlige politikere.

Hvem er det, der er kommet i Folketingets kommunaludvalg og har fortalt os om det? Det er Venstre, bl.a. venstrekommunalpolitikere. Vi er enige med de venstrekommunalpolitikere, f.eks. hr. Kresten Philipsen fra Sønderjylland, der har sagt, at Folketingets flertal må anføre, hvad det er for opgaver, man ikke mener skal løses i kommuner og amtskommuner. Det ville være ørlog snak. I stedet overlader man skarpretterrollen til kommunerne, og det er uærligt.

Vi er også enige med hr. Kresten Philipsen i, at det, man foretager sig nu, er totalt urealistisk og ikke kan gennemføres. Hvis det sker, vil det udløse en massekrise på forskellige kommunale områder, massefyringer, længere ventelister på sygehusbehandling, standsning af projekterne for at skabe værdige forhold for åndssvage, uoverskueligt kaos med hensyn til anbringelse af børn og unge uden for eget hjem, for bare at nævne nogle eksempler.

I forskellige amtskommuner sidder man i øjeblikket og forsøger på at gennemgå, hvad der vil ske, hvis forslaget bliver gennemført. Jeg har fået en opringning fra folkene i undervisnings- og kulturudvalget i Århus Kommune, der fortæller, at selv om man nedlægger et amtsgymnasium, selv om man fjerner alle tilskud til kulturelt arbejde, selv om man lemlæster enkeltfagskurserne og koncentrerer sig udelukkende om de lovbundne udgifter, vil man kun nå halvdelen af den spareramme, man skal nå.

Det er de praktiske konsekvenser af det lovforslag, vi behandler i dag, og det er bl.a. og i meget høj grad venstrekommunalpolitikere, der fortæller os om de konsekvenser. Men jeg forudser, at Venstre må splitte sig op i to partier: ét parti for folketingsmedlemmerne og ét parti for kommunalpolitikere.

Vi ved, at når amtskommunerne må gå i gang med arbejdet og vi ser, hvad der sker, så vil de borgerlige politikere her i Folketinget hævde, at det er amtskommunernes egen skyld, de kunne bare prioritere anderledes. Det passer ikke. Det vil være i lodret strid

[Agerschou]

med sandheden. Det vil ikke være kommunernes skyld – det vil være regeringens.

Jeg tror ikke, at de Radikale i virkeligheden fatter, hvad det er, de er i gang med at gennemføre. Jeg tror ikke, de Radikale er i stand til at overskue de talstørrelser, der arbejdes med. De er ikke i stand til at overskue de praktiske konsekvenser, man vil komme ud for i kommunerne.

Jeg håber stadig væk, at de Radikale vil nå at besinde sig, at de Radikale nøje vil gennemlæse de papirer, vi får fra kommuner og amtskommuner rundt omkring i landet.

I den anledning vil jeg ligesom hr. Henning Rasmussen annoncere, at vi mellem anden og tredje behandling vil komme med ændringsforslag, der efter vores opfattelse vil skabe rimelige økonomiske vilkår for kommunerne. De Radikale kan stadig væk nå at besinde sig.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Vi må jo nok konstatere, at det er en noget selvbevidst hr. Agerschou, der en gang imellem kommer op på talerstolen og kritiserer noget. Dels forstår de Radikale ifølge hr. Agerschou ikke, hvad der foregår. Dels har jeg ikke forstået ret meget af det.

Det, jeg bare tillod mig at gøre opmærksom på, var, at det ikke er regeringspartierne, der har haft den tanke, at kommunerne skulle have en enhedsskat. Det er jo SF. Så spørger jeg, om det er noget, man opererer med, en fælles aftale, man arbejder med inden for Socialdemokratiet og SF. Jeg synes, det var rimeligt, at vi fik den op på bordet, så vi kunne vide, om det er noget, man stadig væk har i tankerne.

Vedrørende køreplanen, som man igen hiver frem, forsøger jeg kun at forsvare, at det er urimeligt, at man kritiserer regeringen for det. Det er i udvalget, vi har holdt arbejdet tilbage. Det er ikke regeringen, der har forsøgt på nogle områder at holde arbejdet tilbage. Hvis vi ville have haft mere tid til at sidde og snakke og måske stille nogle ekstra spørgsmål, kunne vi bare være blevet inde fredag og søndag. Det er såmænd det, jeg gør opmærksom på. Vi har haft tid nok, og vi synes, at det har været en rimelig behandling.

Jeg må sige med hensyn til en venstreborgmester, som har klynket, at selv venstreborgmestrene må forstå, at hvis vi skal have orden i landets økonomi, gælder det også i de venstrestyrede kommuner. Anderledes er det ikke.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Hvis hr. Svend Heiselberg gjorde sig den mindste ulejlighed med at følge med i, hvad der foregår i Folketinget, ville hr. Svend Heiselberg have opdaget, at Socialdemokratiet og SF i maj 1986 i forbindelse med lovforslaget om bloktilskuddene faktisk via vores betænkning bidrag, via vores ændringsforslag fastlagde, hvad der ville ske med kommunernes økonomi under et samarbejde med Socialdemokratiet og SF, i stedet for at fremture med noget, der er 11 år gammelt. Men jeg indrømmer, at det kræver, at man følger med i, hvad der foregår i Folketinget, og det må være det, det skorter på.

Med hensyn til, hvordan udvalgsarbejdet er foregået, vil jeg ikke koge mere suppe på den pølsepind, kun fortælle hr. Svend Heiselberg nok en gang, at det er sidste gang, vi er samarbejdsvillige under udvalgsarbejdet. For fremtiden skal hr. Svend Heiselberg komme til at sidde her både dag og nat, hvis vi kan gøre noget til det.

Ole Vig Jensen (RV):

Nu er det jo sjældent, at trusler er noget godt instrument at bruge, hvad hr. Agerschou gjorde over for hr. Svend Heiselberg. Men lad os nu se, hvordan det udvikler sig.

Jeg vil forholde mig til det, debatten i særlig grad skulle dreje sig om, nemlig ændringsforslagene. Jeg kan sige, at Det Radikale Venstre – vel ikke overraskende – støtter de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag, som lige bestemt knytter an til det, som var vores kritikpunkt mod det oprindeligt fremsatte forslag.

Ændringsforslagene betyder jo, at de 279 primærkommuner fritages for at skulle ind under et skatteloft. Det havde vi en kritisk holdning til. Det syntes vi var et stærkt indgreb i det kommunale selvstyre, som hr. Henning Rasmussen så venligt citerede. Derfor er vi selvfølgelig også glade for, at vi i vore drøftelser med regeringen har kunnet

[Ole Vig Jensen]

ende med en beslutning som den, der nu er lagt op til med ændringsforslagene.

Vi mener det faktisk alvorligt, når vi taler om at værne om det kommunale selvstyre, og vi har i hele arbejdet med denne sag taget udgangspunkt i, at kommunerne frivilligt har indgået en aftale med regeringen om den kommunale økonomi for 1987 og 1988. Jeg skal gentage, hvad kommunerne selv sagde ved den lejlighed: de fandt, det var et tilfredsstillende resultat, og de glædede sig i særlig grad over, at forliget var 2-årigt. Amtskommunerne føjede til, at de mente i øvrigt, at forliget indebar, at de kunne nedbringe ventelisterne væsentligt. Det vender jeg tilbage til.

Den del af det kommunale selvstyre, som ligger i primærkommunerne, har vi ønsket at værne om, og det mener vi også er resultatet. Nu er det op til primærkommunerne selv at søge at realisere den aftale, de har indgået med regeringen, med de justeringer, der er foreslået i denne forbindelse.

Det er rigtigt, at enderne ikke kom til at nå helt sammen i de forhandlinger, der på et vist tidspunkt foregik mellem regeringen og Kommunernes Landsforening. Der var senest, i hvert fald da vi erfarede det, en afstand, der kunne opgøres til 150 mill. kr., og det kan selvfølgelig siges at være et problem. På den anden side, når man ser på det samlede kommunale budget, og ser på, at der er tale om 279 kommuner, efterlader vi ikke noget uoverstigeligt problem til primærkommunerne.

Derfor tror jeg også på, mit parti tror på, at det kan og vil kommunerne leve op til, og jeg synes, det er fantastisk vigtigt, for skal vi løse de samfundsøkonomiske problemer, er en af nøglerne, at der er et tillidsfuldt samarbejde, budgetsamarbejde, mellem staten og kommunerne. Det var den aftale i 1986 lige bestemt udtryk for, og det synes jeg vi skal fastholde, og jeg siger da gerne: såvel regeringen som kommunerne. Vi er tilfredse med den udgang, der blev på sagen vedrørende primærkommunerne.

Det forholder sig anderledes med amtskommunerne, og det hænger sammen med, at amtskommunerne måtte erkende, at de ikke var i stand til at leve op til en aftale, som de frivilligt har indgået, og at de kun havde beskedne bidrag til, hvordan de opståede problemer kunne løses.

Når man ser på udviklingen i de amtskommunale udgifter, synes jeg, man må erkende – jeg undrer mig lidt over, at hverken Socialdemokratiet eller SF har en sådan holdning – at det er bekymrende, at der er en så kraftig udgiftsudvikling, når det gælder amtskommunerne. Vi har i hvert fald den opfattelse i Det Radikale Venstre, at vi ikke bare stiltiende kan se til, at disse udgifter vokser. Vi har derfor fundet det rigtigt at støtte den del af regeringens lovforslag. Det er et kraftigere indgreb over for det kommunale selvstyre, det erkender vi, men det sker også på baggrund af, at amtskommunerne selv har givet op over for opgaven.

Jeg vil gerne medgive og sige det fra Folketingets talerstol, at amtskommunalpolitikkerne har en svær opgave, i særlig grad med at holde styr på hele sygehusvæsenet. Men ikke desto mindre er det altså deres opgave og deres ansvar, deres hovedopgave i det amtskommunale arbejde.

Jeg synes, at vi de seneste dage har fået en række oplysninger på bordet, som ud over de urovækkende oplysninger om virkningerne af denne lovgivning efterlader indtrykket af, at der ikke er ordentligt styr på hele sygehusområdet. Jeg synes, at en række af de oplysninger, vi har fået vedrørende ventelisterne, som er det mest centrale problem, når man diskuterer disse ting, er af en sådan art, at det må man se nærmere på.

Jeg har i øvrigt bemærket, at amtskommunerne selv – i hvert fald nogle af dem – erkender, at der er problemer, når det gælder opgørelsen af ventelisterne. Det kan ikke i dag dokumenteres, hvor realistiske de er, men at de er der, er et problem for os alle sammen. Det har vi også gerne villet løse med denne aftale. Derfor er der afsat særlige midler med det formål at nedbringe ventelisterne.

Jeg vil sige for vort vedkommende, at den række af muligheder, som er opremsat i forligsaftalen, og som giver amtskommunerne mulighed for at gå nye veje og få støtte til det, skulle kunne være en hjælp til at få klarlagt denne side af sagen. Men jeg synes, der er god grund til, at Indenrigsministeriet og amtskommunerne i fællesskab får set nærmere på hele venteliste-problematikken.

Når amtskommunerne beklager sig over de vilkår, der nu vil være deres, hvis og når dette lovforslag vedtages, har jeg erkendt, at

[Ole Vig Jensen]

der ligger en svær opgave for dem. Det har der i øvrigt gjort for Folketinget i mange år, når det gjaldt om at få styr på samfundsøkonomien. Men man skal huske på, synes jeg, at amtskommunerne, da de indgik aftalen, fik et rammeløft på 1,3 mia. kr. Det var vel også grunden til, at de kunne indgå en aftale.

Nu får de med det, der lægges op, et yderligere udgiftsløft, som faktisk accepterer det niveau, de er nået op på og forventes at nå op på i 1987, som udgangspunkt for budgettet for 1988. Der er klart en grænse, idet der er et skatteløft for, hvordan de i øvrigt kan disponere. Men der er indsat dispensationspuljer – der kan disponeres, og det kan jo hænge sammen – som giver mulighed for at hjælpe amtskommunerne over en bred front, specielt dér, hvor nogle amtskommuner af forskellige grunde er i klemme. Der er lagt op til, at det kan der forhandles nærmere med indenrigsministeren om. Jeg er sikker på, at i de forhandlinger, der skal føres på dette felt, vil man kunne nå rimelige resultater.

Jeg synes til gengæld ikke, det er rimeligt, som vi har oplevet det i de sidste dage, at nogle amtspolitikere, nogle amtskommuner skubber gamle problemer foran sig, som de gerne har villet løse, men ikke selv har kunnet løse, og nu bruger denne lejlighed til det.

Jeg synes, det skal siges herfra, at når f.eks. amtsborgmesteren i Københavns Amt nu vil nedlægge indtil flere gymnasier og et sygehus, er det ikke nogen ny tanke. Det har vel nærmest været hans drøm i lang tid, men han har aldrig haft mod til at tage fat på det. Det skal jeg i øvrigt ikke blande mig i, for det er en amtskommunal opgave. Men det er for nemt at slippe om ved det at sige: nu gør vi det, for nu kan vi lægge skylden andre steder, nemlig på Folketinget.

Jeg gå ud fra, at der bliver en tredje behandling, når nu vi har fornyet udvalgsbehandling. Så vil jeg gerne sige noget mere om den problematik, der knytter sig til amtskommunerne, som vi har mange gode grunde til at interessere os for, og som jeg gerne vender tilbage til.

Endnu en gang glæder jeg mig over, at vi er landet i sagen vedrørende primærkommunerne.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg vil gerne stille tre spørgsmål til hr. Ole Vig Jensen: Er det korrekt, at hr. Ole Vig Jensen i forrige uge udtalte i dagspressen, at amtskommunerne havde specielle økonomiske problemer, der burde kigges på?

Det andet spørgsmål: Er det efter hr. Ole Vig Jensen opfattelse korrekt, at en meget stor del af de merudgifter, amtskommunerne har haft, er udgifter, der ikke kan budgetstyres af amtskommunerne?

Det tredje spørgsmål er: Mener hr. Ole Vig Jensen, at de amtskommuner, der nu detaljeret præsenterer konsekvenserne af indgrebet, lyver?

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Hr. Ole Vig Jensen førte frem som et argument imod amtsrådene, at de har erkendt, at rammerne er overskredet. Jeg synes, at hr. Ole Vig Jensen skylder at gøre en bemærkning om, hvorfor amtskommunerne har overskredet rammerne, og det skyldes, at hr. Ole Vig Jensen overhovedet ikke kom ind på det. Han refererede ikke, at amtskommunerne siger, at indlæggelsestallet er steget med 4 pct. i forhold til situationen, som den var, da aftalen blev indgået. De vurderer medicinudgifterne i 1987 til at blive 10 pct. højere, end vi havde grund til at tro. Antallet af lægebesøg er steget med omkring 10 pct. i forhold til det tidspunkt, da aftalen blev indgået.

Det giver mig lyst til at spørge, hvordan Det Radikale Venstre forestiller sig at amtskommunerne skal styre disse udgiftsstigninger, som jo er halvdelen af forklaringen på den såkaldte overskridelse. Den anden halvdel skyldes ting, der er kommet til amtskommunerne udefra. At indenrigsministeren ikke vil anerkende de 865 mill. kr., forandrer ikke det faktum, at der efter amtsrådenes opfattelse er kommet udgifter til dem udefra, siden aftalen blev indgået, af størrelsesordenen 865 mill. kr.

Dernæst vil jeg gerne gøre en bemærkning i anledning af påstanden om, at man overvurderer ventelisterne. En venteliste kan bruges til at skaffe sig ressourcer og, hvis den overvurderes, til at skaffe sig ressourcer, som der strengt taget ikke er brug for. Men jeg vil gerne spørge hr. Ole Vig Jensen, om han har kendskab til steder, hvor man har skaffet sig

[Henning Rasmussen]

flere ressourcer inden for et område, alene fordi der er en venteliste, og om der derfor står senge eller operationsafsnit mere eller mindre ubrugte. Er realiteten ikke, at alle mennesker, der står på ventelister, og som har brug for behandling, rent faktisk kommer ind? Det er jo det, der er det reelle i det – det er det, der koster.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg vil gerne stille hr. Ole Vig Jensen et spørgsmål. Han sagde, at årsagen til, at man for amtskommunernes vedkommende kunne gøre dette indgreb over for selvstyret, var, at man ville fastholde det udgiftsniveau, som man mente der skulle være i amterne. Betyder det, at Det Radikale Venstre fra statsligt plan ønsker at fastslå, at uanset om behovet for sygehusbehandling stiger, uanset at der bliver flere ældre, og uanset at der måtte blive behov for yderligere udgifter til institutioner til svært handicappede, skal den sum penge, som samfundet samlet bruger til den indsats, ikke af den grund forøges? Anderledes kunne hr. Ole Vig Jensens udtalelser ikke forstås.

Det Radikale Venstre mener altså, at der i og med budgetåret 1987, som vi er i nu, er lagt et endeligt loft for, hvad der her i samfundet må bruges til sygehusbehandling, uanset hvor mange syge der måtte komme, og uanset hvor mange ældre der måtte komme. Det lyder ufatteligt, men det var ikke desto mindre det, hr. Ole Vig Jensen sagde, og jeg vil gerne have det helt på det rene.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg kan svare med det samme på spørgsmålet om, hvorvidt vi blot vil lade syge mennesker i stikken: Naturligvis ikke, og det er der heller ikke tale om. Derimod kan der i øvrigt – men det må blive ved en anden lejlighed – være god grund til mere indgående at drøfte hele udviklingen på sundhedsområdet. Den er i virkeligheden bekymrende. For hvis Folketinget, regering og amtsråd ikke gør sig overvejelser om dette område, vil det i løbet af få år sluge alt, hvad der er til rådighed af midler – det er jo sandheden. Det kan man angribe på mange forskellige punk-

ter, men det giver taletiden her ikke mulighed for at gå nærmere ind på.

Dernæst vil jeg gerne svare på de spørgsmål, der i øvrigt er stillet, og det kan jeg vist næsten gøre under ét, for de drejede sig om det samme.

Det er rigtigt, som hr. Henning Rasmussen siger, at der har været tale om flere indlægsgelser og flere medicinudgifter. Det er jo også grunden til, at jeg på et tidspunkt sagde, at amtskommunerne havde nogle specielle økonomiske problemer, og at de ikke kunne budgetstyre det hele. Det er også derfor, at aftalen, som nu medfører, at dette lovforslag vedtages, har et yderligere løft af udgiftsrammen for kommunerne, og at der gives dem nogle særlige muligheder, som gør, at nogle af de specielle problemer, som både jeg og regeringen har erkendt at amtskommunerne har, kan løses i den periode, vi taler om her, 1987 og 1988.

Må jeg så minde om – det synes jeg heller ikke er uvæsentligt – at der nu også skal ned sættes et udvalg, som skal se nærmere på det, man kalder de udgiftsskabende mekanismer og styringsmuligheder. Jeg tror, det er meget vigtigt at få et sådant arbejde sat i gang med henblik på at se, om vi også her fra Folketingets side vil kunne hjælpe amtskommunerne med i fremtiden bedre at styre et område, der er overordentlig ømfindtligt, men også svært at styre.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det er hr. Ole Vig Jensens bemærkning om, at sundhedsområdet kan sluge alt, hvad der overhovedet kan stilles til rådighed, der får mig herop igen.

Jeg vil gerne spørge hr. Ole Vig Jensen, om det ikke er et faktum, at de danske sundhedsudgifter – hvad enten man måler dem i forhold til indbyggertallet eller i forhold til vort bruttonationalprodukt – ligger i gennemsnittet af en lang række lande, vi plejer at sammenligne os med, at de er væsentligt lavere end eksempelvis sundhedsudgifterne pr. indbygger eller i forhold til bruttonationalproduktet i USA og i en række vesteuropæiske lande, og at vi derfor ikke har et dyrt sundhedsvæsen. Er det ikke også et faktum, at vores sundhedsvæsen, specielt vores sygehusvæsen, i de senere år har forøget sin pro-

[Henning Rasmussen]

duktivitet, hvis den måles rigtigt og ikke alene i forhold til sengedagene, altså at der er tale om en effektivitetsstigning, hvis man tager i betragtning, hvor mange indlæggelser der er tale om, hvor mange behandlinger der er tale om både ambulante og under indlæggelse, og hvis man tager alt det i betragtning, der i øvrigt laves på et sygehus ud over i den periode, hvor patienten er lagt i en seng? Endelig: Er det ikke også rigtigt, at der, hvis vi har en stigning i den samlede samfundsproduktion af en rimelig størrelse, som vi har det i øjeblikket, så også er råd til samfundsøkonomisk at sætte lidt mere af til vores sundhedsområde år for år, altså om sundhedsområdet ikke er så væsentligt, at det er en del af forudsætningen for, at en lang række andre funktioner kan virke tilfredsstillende i vores samfund?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jo, hr. Henning Rasmussen har ret i, at skal vi sige sygdomsbilledet hos os ikke adskiller sig meget fra lande, vi er i stand til at sammenligne os med. Men det gør det da ikke mindre bekymrende, hvis det går den forkerte vej, hvis vi i længden ikke kan styre det, ej heller økonomisk. De lande, vi kan sammenligne os med, har nøjagtig de samme økonomiske problemer i forholdet stat og regionalområder; det er der intet nyt i.

Jeg kan minde om, at vi – i øvrigt bl.a. på radikal foranledning – her i Folketinget forsøger at få vedtaget et forslag, som er forebyggende i sin virkning. Det er jo ikke uvæsentligt, hvis vi skal nedbringe omkostningerne, både de menneskelige og de økonomiske. Vi håber, at det bliver vedtaget, når vi, så vidt jeg husker, også i overmorgen skal tage stilling til et sådant forslag.

Men der er mange andre ting, som direkte er amtskommunernes ansvarsområde, nemlig hele forholdet mellem almen praksis, speciallægepraksis og sygehuse.

Der er ingen tvivl om, at der er noget at hente på disse områder ved en anden organisering, ved en bedre arbejdstilrettelæggelse, og jeg har også forstået, at det er det, der skal ske i det udvalg, der nu bliver nedsat netop med henblik på at udnytte de eksisterende ressourcer bedre. Det er selvfølgelig ud fra det overordnede hensyn, at mennesker,

der er syge, skal behandles, men vi har dog en fælles interesse i, at vi ikke bruger en stadig større del af vort bruttonationalprodukt til den slags virksomhed, så der er god grund til, at ikke bare regeringen og Det Radikale Venstre, men også andre bidrager til at få mere styr på dette område også ved initiativer, der ligger ud over det, der hører dette lovforslag til.

Pia Kjærsgaard (FP):

Fremskridtspartiet stemmer naturligvis for det samlede forslag, men lige så naturligt imod ændringsforslagene, som regeringen har strikket sammen sammen med Det Radikale Venstre.

Jeg synes faktisk, at diskussionen heroppe i hvert fald på et tidspunkt har været særdeles pinlig – et verbalt slagsmål om, hvorvidt det er en borgerlig regering med radikal støtte eller en socialdemokratisk regering med radikal støtte, der har jasket en lov igennem uden mulighed for en ordentlig gennearbejdelse. Det var faktisk det, debatten drejede sig meget om på et tidspunkt. Men der er, som hr. Ole Vig Jensen sagde, intet nyt under solen i denne forbindelse.

Når der har været røster fremme fra Det Radikale Venstre om, at man var bange for Fremskridtspartiets indflydelse efter et valg, kan jeg godt forstå det. Jeg synes, det bliver mere og mere naturligt, for jeg kan godt love regeringspartierne og Det Radikale Venstre, at denne her slags lovjaskeri, denne her gang ændringsforslag, som Det Radikale Venstre har fået ind i regeringens oprindelige forslag, ikke vil forekomme efter næste folketingsvalg. Jeg forstår de radikale udtalelser mere og mere.

Vi stemmer for dette forslag, fordi det trods alt er bedre end ingenting, selv om indgrebet over for kommuner og amter naturligvis burde havde været langt hårdere og langt strammere. Der er kun én eneste vej – det gælder både staten, amterne og kommunerne – og det er offentlige besparelser.

I øvrigt skal man lade være med at bruge hele debatten på sygesektoren. Hvor er det billigt i et valgår at stå og tale om sygesektoren. Der er adskillige ting, der kan spares på, og det ved alle ordførerne, men om et halvt års tid har vi et folketingsvalg, og derfor står man og hælder vand ud af

[Pia Kjærsgaard]

ørerne og taler om sygehussektoren, Det er for billigt, og det er for plat.

Til gengæld har man også kunnet høre borgerlige røster udtale, at der nu skulle udnyttres ressourcer i hospitalssektoren, Således har hr. Grove netop udtalt, at der skulle ske en bedre styring af ressourcerne.

Når Fremskridtspartiet får indflydelse efter næste valg, skal det ikke bare være borgerlige stemmer, der skal høres, det skal også være borgerlige stemmer, der arbejder – det kan jeg stå inde for.

Når der har været diskussion om Venstres amtsborgmestre, ligger der i virkeligheden det i det, at Venstres amtsborgmestre uendelig gerne vil vælges til næste amtsrådsvalg. De vil gerne ud at lege julemænd, vatnisser, eller hvad det nu er, man kalder det inden for partiet Venstre, over for borgerne, og derfor er de på dette punkt i modstrid med, hvad deres politikere inde i Folketinget udtaler. Jeg synes, det er sørgeligt, at Venstre, blot fordi partiet har en masse amtsborgmestre, der gerne vil vælges til næste amtsrådsvalg, står og råber op om, at dette her ikke kan gennemføres.

Jeg kan allerede på nuværende tidspunkt bebude, at Fremskridtspartiet vil genfremsætte sit lovforslag om, at amterne skal spares væk. Vi har overhovedet ikke behov for disse amter. Der bliver ikke behov for at få Venstres amtsborgmestre valgt, for der bliver ikke noget at vælge dem til. Hvis man ellers skal tro de udtalelser, der også har været fremme fra de borgerlige om, at amterne klonker i det, at de ikke har styr på udgifterne, er der kun en eneste ting at gøre, og det er at nedlægge amterne. Og alene på det punkt er der en væsentlig besparelse.

Men naturligvis stemmer vi for det foreliggende lovforslag, selv om vi synes, det er en gang miskmask. Det er blot bedre end ingenting, det, regeringen har foretaget sig, om end ikke ret meget bedre. Men et lille skridt i den rigtige retning er naturligvis også værd at stemme for.

Albrechtsen (VS):

Det er meget underholdende at se på, hvordan fru Pia Kjærsgaard puster sig op og kommer med gevaldige erklæringer imod regeringen og dens politik osv., hvorefter hun stemmer for det forslag, der nærmest er

en skandale, kan man forstå, og som er udarbejdet på den mest forfærdelige måde. Det sidste er jeg i øvrigt enig i.

Man kunne få den tanke, at Fremskridtspartiet har tænkt sig at føre valgkamp på en hel masse verbale udfald imod regeringen, samtidig med at man stilfærdigt ligesom er ved at tilpasse sig en situation, hvor man i praksis allerede er gået ind i rollen som støt-teparti. Det er meget interessant at se på den manøvre. Det bliver forhåbentlig aldrig aktuelt.

Desuden var der en hel del diskussion frem og tilbage om, hvem der havde vundet, og hvem der havde tabt ved det forlig, der var indgået mellem de Radikale og regeringen. Der var ligefrem nogle, der mente, at statsministeren havde tabt, så jeg i en avisoverskrift. Man kunne forstå, at Det Radikale Venstre så åbenbart havde vundet. Det er en vurdering, jeg er helt uenig i, men man må da i hvert fald sige, at hvis dette her var en sejr for Det Radikale Venstre, må man håbe, at partiet på den måde hurtigst muligt sejrer sig ihjel.

I hvert fald er taberne i dette spil sygehusvæsenet, de syge og de handicappede. Og jeg kan godt oplyse fru Pia Kjærsgaard om, hvor de øvrige besparelsesmuligheder inden for amtskommunerne er, som fru Pia Kjærsgaard mente der er. Det er de handicappede, de svært handicappede. Man må forstå Fremskridtspartiets krav således, at det er dem, der skal rammes, når Fremskridtspartiet nu vil have nedlagt amterne.

Amterne er altså blevet trukket ud af det kommunale selvstyre, og deres budgetter skal fastsættes af indenrigsministeren. Man kan vel egentlig sige, at det havde været mere konsekvent, om Det Radikale Venstre havde fulgt Fremskridtspartiets forslag og simpelt hen afskaffet amtsrådene. Det er i hvert fald svært at se, hvilke beføjelser der bliver tilbage, og hvilken forskel der i virkeligheden bliver tilbage mellem det system, fru Pia Kjærsgaard foreslår, og det system, som hr. Ole Vig Jensen nu har fået gennemført. Fremover er det i virkeligheden kun rent teknisk-administrative forhold, som amtsrådene selv vil kunne bestemme. Der er i forvejen en lang række rammer for den amtskommunale virksomhed, og når man tager de yderligere skridt med, der bliver tale om her, er det, der bliver tilbage, stort set kun stillingsbesættel-

[Albrechtsen]

ser. Det er selvfølgelig også vigtigt, hvem der bliver ansat i forskellige stillinger, men det er altså, hvad Det Radikale Venstre har fået reduceret det amtskommunale selvstyre til.

Ekstra Bladet har i dag lavet en oversigt over konsekvenserne for Københavns Amtskommune, og det er meget klar tale: det er fyrring af hundredvis af ansatte, det er øgede ventelister på sygehuse – og vel at mærke øgede ventelister ud over det lægeligt forsvarlige – det er sygehuse, som måske ikke nedlægges, men som i hvert fald skæres i strimler, og det er lukning af sociale institutioner. Det synes jeg er værd at trække lidt klarere frem i denne debat, for disse institutioner må ikke glemmes i debatten. Det er institutioner for de svageste blandt de svageste overhovedet i dette samfund. Det er institutioner for svært handicappede mennesker, som er uden mulighed for selv at forsvare sig, og hvis livsbetingelser i alle måder er underlagt andre menneskers bestemmelse.

Da staten afleverede et skandaløst nedslidt apparat i den statslige særforplejning til amterne, kom der endelig et vist løft. Jeg har selv set den store institution Brejning, som staten overlod til Vejle Amtskommune, og som Vejle Amtskommune i et vist omfang har fået løftet standarden på. Sådanne forhold vil vi ikke have tilbage, men det er det, der bliver konsekvensen. Det er noget, som jeg synes skal mere frem i debatten, for det er en forsvarsløs gruppe, man her kaster sig over, og hvis livsbetingelser man ødelægger. Det er et afgørende skridt væk fra velfærdsstaten, en ødelæggelse af det, som trods alt blev gennemført i løbet af 1970'erne, de forbedringer, der trods alt fulgte af udlægningen af institutionerne fra staten til amterne.

Nu kommer staten efter amterne, fordi de gjorde lige nøjagtig det, som var meningen med at udlægge forplejningen. Amterne gjorde lige nøjagtig det, som staten dengang sagde de skulle gøre, nemlig skabe ordentlige betingelser for de åndssvage og de handicappede. Man er ikke færdig med at løse den opgave eller burde ikke være færdig med den, men nu er man færdig med den, for nu bliver der ikke penge til at løse den.

Jeg synes, det er forhold, som kalder på meget stærke modforholdsregler ude omkring. Vi er enige om, at et mindre vidtgående udtryk end oprør ikke bør anvendes i denne forbindelse. Det eneste svar, der kan

være på dette her, må være et oprør og ikke alene et kommunalt oprør. Der må nødvendigvis komme et kommunalt oprør i forlængelse af dette her, fordi amtskommunernes forpligtelse, når det gælder f.eks. sygehuse, er at overholde det lægeligt forsvarlige. Det må være princip nr. 1, således at hensynet til skatteloft og andre ting kun kan komme i anden række.

Det betyder efter min opfattelse, at amterne ikke har anden mulighed end at opkræve de penge, de kan, i skatter og fortsætte en forsvarlig behandling af patienterne, så længe der er likviditet i kassen, hvorefter de må lukke, den dag kassen er tom, og meddele indenrigsministeren, at nu ophører det danske sygehuvæsæn.

Jeg kan ikke se, at det ville være forsvarligt, og jeg kan ikke se, at nogen kommunalpolitiker vil kunne tage ansvaret for at indrette sygehusafdelinger, hvor forholdene ikke er lægeligt forsvarlige. Derfor mener jeg, de må fortsætte og opretholde niveauet; de må simpelt hen lave budgetterne således, at disse nedskæringer ikke bliver gennemført, og så må de ligesom os andre sætte deres lid til, at der kommer en regering i løbet af få måneder, som er i stand til at lave hele grundlaget for den amtskommunale budgetlægning om fra bunden.

Nu kan der godt være en og anden amtskommune, hvor det oprør går lidt trægt, hvis det alene skal komme fra amtsrådssalen. Derfor tror jeg, man må se i øjnene, at det i denne sammenhæng i allerhøjeste grad bliver nødvendigt med et oprør, også uden for amtsrådssalene, dvs. blandt de ansatte og patienterne på institutionerne. Det er et oprør, der kan tage mange former, og aktioner og strejker kunne også komme på tale, ville jeg mene, hvis det var mig, der stod derude i den situation. Det bliver i hvert fald nødvendigt med et oprør i ordets egentlige forstand, for heller ikke sundhedspersonalet f.eks. kan være tjent med at skulle behandle patienterne under lægeligt uforsvarlige forhold; det kan man da ikke tage ansvaret for. Derfor må de, som har ansvarligheden dér, hvor den hører hjemme, nemlig over for patienterne, over for de svært handicappede, i hvert fald være deres ansvar voksne, og det ved jeg de også er.

VS vil naturligvis sammen med SF og Socialdemokratiet fortsætte bestræbelserne i

[Albrechtsen]

Folketinget på at få stoppet dette her. Vi imødeser gerne de ændringsforslag, som både Socialdemokratiet og SF har bebudet. Det ville måske være heldigt, hvis S, SF og VS ligefrem kunne blive enige om nogle ændringsforslag, som man ude i amterne kunne regne med nogenlunde sikkert vil blive gennemført straks efter valget. Det vil i høj grad lette budgetlægningen, så det skal bare være en opfordring til S og SF om at overveje den mulighed, for dette her bliver jo et hovedspørgsmål i valgkampen.

I den sammenhæng bør man nok erindre som noget trods alt opmuntrende i denne sag, at der fornuftigvis skete et ryk mod venstre, da man i Norge havde en valgkamp, hvor spørgsmålet om ødelæggelsen af sygehusvæsenet var et afgørende tema. Det vil der også gøre her i landet. Derfor er der håb forude.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Først vil jeg gerne kommentere hr. Albrechtsens sidste bemærkning om, at amtskommunerne i september i deres budgetlægning kan tage hensyn til de ændringsforslag, som er stillet af oppositionen, men ikke forventes vedtaget. Den tankegang kan man godt lægge til side, for det er jo da sådan, at der kun kan vedtages ét budget; man kan ikke lave alternative budgetter. Tanken er naturligvis fascinerende som tankeeksperiment, men så heller ikke mere.

Jeg skal i øvrigt i anledning af de mange og dybtgående indlæg, der har været, sige, at jeg egentlig synes, diskussionen om disse to forslag afspejler, at vi her har at gøre med nogle alvorlige problemer. Der er ingen, der har benægtet, at der i udgiftsforløbet er nogle betydelige vanskeligheder, at samspillet mellem den kommunale og den statslige økonomi stadig er overordentlig vigtigt, og at der derfor også er brug for, at disse ting samordnes. Der, hvor vejene skilles, er i vurderingen af nogle størrelsesordener og fremgangsmåder.

Jeg havde egentlig forventet, at hr. Henning Rasmussen som ordfører for Socialdemokratiet i sit indlæg her ville have udtrykt glæde over, at den primærkommunale del er taget ud af regeringens forslag gennem den aftale, regeringen har indgået med Det Radikale Venstre. Hvis jeg husker hr. Henning

Rasmussens indlæg fra førstebehandlingen ret, var det en meget indgående påvisning af, at lovgivning her efter hr. Henning Rasmussens mening ikke var nødvendig. I og med at man igennem aftalen er nået frem til at trække denne del ud af lovforslagene, havde jeg egentlig ventet en anerkendelse i den retning, men jeg ventede faktisk forgæves.

Det, man overser i forbindelse med diskussionen om den amtskommunale økonomi – for det er jo den, disse lovforslag i realiteten drejer sig om – er, at der i forhold til den aftale, som Amtsrådsforeningen indgik med regeringen i maj 1986, altså for et år siden, er sket en udvikling af udgifterne, sådan at de nu er ca. 1½ mia. kr. højere end det, der var forudset for et år siden. Det er Amtsrådsforeningens egne skøn, og nogle af skønnene er endda en smule højere end de 1½ mia. kr.

I det øjeblik, en sådan overskridelse er konstateret, må spørgsmålet melde sig, hvordan det videre forløb bliver. Skal man acceptere, at det fortsatte forløb er en stigning, og at konsekvenserne er en stigning i skattetryk- ket? Regeringen har ikke ment, det var acceptabelt. Vi har heller ikke kunnet nå en aftale med Amtsrådsforeningen om, hvordan det skulle reguleres, og derfor har lovgivning været vores udvej. Det er bestemt ikke regeringens ønske at lovgive om sådanne forhold. Vi så – det sagde jeg også ved førstebehandlingen – helst, at disse spørgsmål kunne klares i et godt traditionelt samarbejde mellem regeringen og organisationerne, hvor man kunne appellere til den enkelte amtskommunes ansvar for at fastholde en ramme.

Disse 1½ mia. kr., som aktiviteten er udvidet med i forhold til aftalen, påtænker man at videreføre i 1988.

Når man gang på gang bruger udtrykket nedskæring i denne debat, så er der altså for klarhedens skyld ikke tale om, at man kommer under det niveau, som blev aftalt i fjor. Nej, der er tale om, at man holder sig på et niveau, som er halvanden mia. kr. højere end det, der var aftalen i maj 1986, og vores vanskeligheder i forbindelse med at finde udveje for finansieringen af dette højere niveau skyldes først og fremmest, at niveauet er blevet så meget højere.

Så kan man diskutere meget længe, hvorfor det blev højere, og i hvilket omfang amtskommunerne har haft mulighed for at påvirke denne udvikling. Det synes jeg er en in-

[Indenrigsministeren]

teressant diskussion, og den konstruktive del af det er jo, at amtskommunerne og regeringen nu i fællesskab sætter sig sammen for at finde veje til en bedre styring af udgiftsforløbet.

For det er helt klart, at der såvel på sygehusområdet som ikke mindst på sygesikringsområdet er nogle ting, hvor der er virkelig behov for, at man finder nogle fremgangsmåder til styring af det videre udgiftsforløb, sådan at også amtskommunerne i fremtiden har lettere ved at klare det ansvar, som de står med. Ingen skal misunde dem det ansvar, for det er en vanskelig opgave, men det er sandelig også vigtigt, at den bliver løst rigtigt af hensyn til samfundsøkonomien og af hensyn til skattetrykket, som vi trods alt også har lov at påpege at der er betydelig interesse for og behov for at nogen interesserer sig for.

Er det forkert, at nogle amtskommuner i en sådan situation bruger af deres kassebeholdning? Jeg kan sige, at der er i aftalen ikke noget forbud mod, at man bruger af sin kassebeholdning. Kassebeholdningerne i landets amtskommuner er ved udgangen af 1987, sådan som man kan forudse forløbet og efter de opgivelser, som er kommet, af størrelsesordenen 3 mia. kr., og hvis man tror, at kassebeholdningerne i landets primær- og amtskommuner er blevet spist op i denne regerings tid, så vil jeg godt sige, at så er det en alvorlig misforståelse. De samlede kassebeholdninger i primær- og amtskommuner er forøget med ca. 50 pct. i denne regerings tid, så derfor er der ikke tale om, at man her har brugt af opsparede midler. Det er det modsatte, der er tilfældet, og fordi man så i en overgangsperiode i enkelte amtskommuner har mulighed for og behov for at tage af opsparede midler, er der i den store sammenhæng egentlig ikke noget forkert i det.

Lad mig give et andet eksempel. Hvis en amtskommune igennem nogle år har sparet op med henblik på et sygehusbyggeri og så under dette byggeri anvender de opsparede midler, så er det vel faktisk også det, midlerne er sparet op til, og det ville være forkert at forhindre en sådan amtskommune i en sådan anvendelse.

Gennem aftalen mellem regeringen og Det Radikale Venstre om amtskommunernes økonomi for 1987 og 1988 er der tilvejebragt en

mulighed for med udgangspunkt i et skatte-loft, men med dispensationsmulighed for, at nogle amtskommuner kan udskrive mere skat, end skatteloftet tilsiger, at opretholde uændret aktivitet. Man kan dispensere i forhold til indkomstgrundlaget dér, hvor indkomstgrundlaget overstiger de 10 pct., som i øvrigt er lagt som et loft for det, der kan regnes ind, og i forbindelse med en lånepulje på 600 mill. kr. samt i forbindelse med, at der også kan lånes til afdrag på gæld i sådanne situationer – men det er en helt almindelig ting, som ikke fremgår af aftalen, for det er allerede gældende ret – er situationen således den, tror jeg, at en hensigtsmæssig kombination af disse muligheder og en god diskussion imellem den enkelte amtskommune og Indenrigsministeriet kan føre til et forsvarligt grundlag, hvor man kan løse sine opgaver, og hvor man samtidig kan holde den aktivitet, som er forudset, og som det er centralt for regeringen at vi her har fået en regulering af.

Jeg vil gerne sige om aftalegrundlaget, at det er en central ting også for forståelsen af det videre forløb omkring den kommunaløkonomiske situation, at der nu er en sådan aftale mellem regeringen og Det Radikale Venstre. Vi har hidtil haft en god forståelse med Det Radikale Venstre om den kommunale økonomi, men dette er en aftale, hvor der er nedfældet en række grundlæggende ting, herunder også nogle ting, som er baggrund for, hvordan man i den kommende tid skal vurdere størrelsesordenerne af nogle af de udgifter, som her skal fastsættes, f.eks. i forbindelse med det aktstykke, som forudses vedtaget af finansudvalget i forsommeren.

Det siger sig selv, at vi i vurderingen af det fremtidige forløb så også kommer til at skulle erkende, at så er det en fælles vurdering, som anlægges mellem regeringen og Det Radikale Venstre, og det tror jeg også er vigtigt at holde sig for øje i forbindelse med alle de mange tanker, som har været fremme med hensyn til: hvad nu hvis udviklingen senere viser sig at blive sådan eller sådan eller sådan?

Hertil er at sige, at regeringen vil følge udviklingen med stor opmærksomhed, lige så vel som jeg forventer Det Radikale Venstre vil gøre det, og så vil vi i øvrigt snakke sammen hen ad vejen med hensyn til, hvordan vi

[Indenrigsministeren]

skal vurdere disse ting, og hvordan vi i givet fald skal se på en sådan udvikling.

Om selve forløbet – der har jo været diskuteret vældig meget om udvalgsarbejdet og tidsplaner og den slags ting – vil jeg gerne sige, at da jeg onsdag før Kristi himmelfartsdag, den 27. maj, var i samråd i Folketingets kommunaludvalg – det var omkring kl. 13.30 – var der ingen afklaring i forhandlingerne mellem regeringen og Det Radikale Venstre. Hr. Henning Rasmussen mere end antydede, at det måtte der have været på det tidspunkt, og jeg kan sige, at det var der ikke. Der var på det tidspunkt bestemt ingen afklaring, og i mine øjne kunne forløbet på det tidspunkt ikke forudses med sikkerhed.

Der blev derefter holdt et møde med Det Radikale Venstre kl. 15 og derefter et nyt møde kl. 16.30, hvor man i de store omrids fastlagde, hvordan forståelsen skulle være mellem regeringen og Det Radikale Venstre.

Derefter blev skitsen til aftalen skrevet i aftenens løb. Den blev konfereret mellem parterne i løbet af Kristi himmelfartsdag og gjort endeligt færdig fredag formiddag, fordi der var en række redaktionelle ting og forståelsesproblemer, som skulle klares op, før selve aftaleteksten var klar.

Derefter er ændringsforslagene udarbejdet i konsekvens af aftaleteksten, sådan at aftaleteksten og ændringsforslagene kunne tilgå Folketingets kommunaludvalg her i Folketinget i løbet af fredagen, hvilket skete.

Jeg har så forstået, at det var indforstået, at man derefter postede dette materiale fra Folketinget til medlemmerne, hvor de nu be fandt sig i landet, og at de på det grundlag kunne stille spørgsmål telefonisk lørdag, hvilket skete. Disse spørgsmål blev besvaret i løbet af lørdagen og bragt til Folketinget i løbet af søndagen på en sådan måde, at de omfattende og besværlige spørgsmål, som var stillet af udvalgsmedlemmer i denne fase, i alt væsentligt også var besvaret.

Man kan altid ønske mere tid. Jeg kan godt forstå, hvis udvalget har den opfattelse, men jeg mener at kunne sige, at fra min og Indenrigsministeriets side er der gjort, hvad vi opfattede som det, der var ønske om fra kommunaludvalgets side. Hvis vi har misforstået noget, så beder jeg om, at man udtrykker sig klarere i fremtiden.

Med hensyn til, hvem der er orienteret og i hvilken rækkefølge, kan jeg kun sige, at

folketingsudvalget blev orienteret først om aftaleteksten og ændringsforslagene, derefter de kommunale organisationer og derefter pressen i overensstemmelse med den opfattelse, jeg har om, at her i Folketinget bør folketingsmedlemmerne have en aftaletekst eller et forslag i hænde i nogen tid, før pressen i givet fald kan stille spørgsmål til dem om, hvad de i givet fald mener om det. Dette er den rækkefølge, som er blevet fulgt, og som jeg mener er den korrekte.

Hr. Agerschou gik tilbage til tiden før 1400-tallet – jeg er selv utrolig historisk interesseret, det glæder mig, at der er andre, som har den samme interesse – men den nyere historie er også interessant, og hr. Agerschou havde bestemt ikke behøvet at gå tilbage til 1140-tallet, men blot, som også hr. Svend Heiselberg var inde på det, til sit eget partis historie.

Det er ikke mere end en halv snes år siden, at Socialistisk Folkepartis princip, som også er blevet hævdet rundt i landets kommunalbestyrelser – det var en håbløs diskussion, men den blev hævdet af SFs medlemmer – var, at vi skulle have en enhedsskat. Det siger en lille smule om, at når man fremstiller det i så absolutte, om end meget malende vendinger, det indrømmer jeg, i sit betækningsbidrag, så skyder man så langt ved siden af målet, at jeg tror, man har forfejlet sit mål.

Hr. Agerschou mente, at i virkeligheden havde regeringen luret de Radikale; det er oven i købet citeret. Jeg vil nu sige, at efter de gode, grundige og saglige drøftelser, regeringen havde med Det Radikale Venstre, kan jeg ikke bestyrke det indtryk. Jeg synes ikke, at det ville være fair at lade en sådan påstand stå her i diskussionen, det vil jeg gerne sige af hensyn til vores radikale forhandlingspartnere, som jeg gerne vil give det skudsmål, at udtrykket »at regeringen har luret dem« efter min mening er meget, meget forkert. Jeg tror også, man må tage afstand fra påstanden om, at de Radikale ikke kan overse tallene. Det er ikke mit indtryk i hvert fald.

Hr. Ole Vig Jensen fastholdt det grundlæggende synspunkt, at den aftale, som blev indgået mellem regeringen og de kommunale parter i maj 1986, er det vigtigste udgangspunkt. Det er jeg enig i. Derfor indledte jeg også dette indlæg med at vende tilbage til

[Indenrigsministeren]

dette udgangspunkt og sætte tingene i relief i forhold til det. Men det overses naturligvis nemt, også når det kan være bekvemt at se væk fra, hvad der faktisk har været en fælles aftale.

Jeg er enig i, at den opgave, som forestår for amtskommunerne, er vanskelig, men det er præcis derfor, at vi også gør os meget umage med hensyn til udformningen af disse ting. Det er i erkendelse af, at det er en vanskelig opgave, man nu står med, men jeg tror som sagt, at den kan løses. Men den kan kun løses, hvis der også i den enkelte amtskommune er en erkendelse af, at man i sin argumentation vedrørende disse ting arbejder på et realistisk grundlag, og jeg synes, vi i disse dage fra i hvert fald nogle amtsråd har mødt en række meget vidtgående synspunkter om, hvad der efter deres opfattelse ville være konsekvensen, også synspunkter, som der ikke er dækning for, hvis man vurderer de muligheder, som er tilvejebragt på forskellig måde for at få tingene til at nå sammen omkring de problemer, den enkelte amtskommune har.

Jeg synes, det er forkert, når man fremlægger påstande om, at som følge af en lovgivning som den, der forestår, vil den og den og den institution skulle nedlægges. Så vil så og så mange mennesker skulle afskediges. Hvis man tænker på, hvilke følelser det vækker hos mange af dem, der er berørt af det, og yderligere sætter det i sammenhæng med, at disse kommunaløkonomiske ting er noget, som også for Folketingets medlemmer utvivlsomt er vanskeligt at overskue, hvordan må det så ikke se ud i offentligheden og for det enkelte menneske, som føler sig berørt af en sådan debat?

Derfor vil min stilfærdige appel være, at også amtskommunerne og Folketingets politikere og andre, som går ind i denne diskussion, søger at bevæge sig på et grundlag, som er mere realistisk, i erkendelse af at der er betydelige vanskeligheder. Det skal vi slet ikke benægte at der er, og ingen skal misunde de amtskommuner, som står over for en vanskelig budgetopgave i de kommende måneder, men hvis man bevæger sig for langt væk fra det, som er det realistiske i forbindelse med situationen, så tror jeg, at man i virkeligheden gør opgaven sværere i stedet for lettere.

Hr. Ole Vig Jensen understregede, at på sundhedsområdet forestår der et fælles arbejde mellem regeringen og amtskommunerne for at analysere, hvordan man bedre kan styre udgiftsforløbet. Det er i virkeligheden den konstruktive opgave, som dette indgreb må følges op af, hvis der skal være sammenhæng i tingene. For én ting er året 1988, og det kan være vanskeligt nok at finde en rigtig løsning på det i de enkelte amtskommuners budgetter, men det videre forløb er jo det, som vi i virkeligheden skal i gang med at fastlægge helst så hurtigt som muligt, sådan at vi i god tid inden budgetlægningen for 1989 har en anden og mere tilfredsstillende situation at tage stilling til end den, vi har kendt nu, hvor vi desværre, kan vi sige, er blevet lidt overrumplet af en udgiftsudvikling, som er løbet stærkere end forventet, og som utvivlsomt derfor har overrasket ganske mange af os, men altså også amtskommunerne.

Til fru Pia Kjærsgaard kan jeg sige, at fru Pia Kjærsgaards synspunkt om, at man kan spare amterne, ikke er et synspunkt, som regeringen deler. Der er stillet spørgsmål fra hr. Poulsgaard til mig, og i min besvarelse af det vil jeg give udtryk for det samme. Der er fortsat brug for, at vi løser opgaverne så nær ved borgerne som muligt, og de opgaver, som ikke kan løses i primærkommunen, må så søges løst i det næste led, i amtskommunen.

Det er ikke for regeringen et mål i sig selv at overføre opgaver til staten. Vi skal løse opgaven så nær ved borgeren, som det er muligt, men vi skal naturligvis løse den rigtigt, og de forskellige led, vi har til at løse opgaver – primærkommuner, amtskommuner og staten – må samarbejde, og økonomien må sammenarbejdes på en sådan måde, at vi alle kan leve med den.

Det er her, opgaven ligger: på samme tid at have et decentraliseret system med en vidtgående kompetence og alligevel et så godt samarbejde, at tingene ikke løber fra os. Det er bestemt ikke nogen nem opgave, men den skal løses, og løsningen hedder ikke, at vi nedlægger amterne, som fru Pia Kjærsgaard foreslår.

Formanden:

[Formanden]

Jeg skal beklage, at jeg overså, at hr. Stavvad havde bedt om ordet i første omgang, og jeg skal råde bod på det ved at give hr. Stavvad ordet.

Stavad (S):

Jeg synes, det har været en lidt forvirrende debat. Vi er måske fra flere sider forfaldet til at diskutere lidt for meget procedure og lidt for lidt indhold, men jeg synes ikke, det blev afhjulpet så vældig meget af ministerens svar, som jeg uforskyldt kommer ind bagefter.

Jeg synes, det er vigtigt i forhold til de argumenter, der er blevet ført frem, at holde fast i, at amternes og kommunernes realvækst har ligget væsentligt under væksten i samfundet i øvrigt siden 1982, sådan at det billede, man tegner af, at det er et umådeholdent overforbrug, der er tale om i kommunerne og i amterne, er forkert.

Jeg synes også, det er vigtigt at slå fast, at amternes problemer for 1988 ikke skyldes et umådeholdent overforbrug, men en ny bloktilskudsreduktion på knap 2 mia. kr.

Endelig synes jeg, det er vigtigt at slå fast, at regeringen på trods af det billede, den forsøger at tegne af situationen, ikke er den, der holder skatterne i ro, men det er regeringen, der igennem bloktilskudsbeskæringer har presset de lokale skatter i vejret. Som det er dokumenteret af Kommunernes Landsforening, ville de primærkommunale skatter som gennemsnit i 1987 have været 14,9 pct., hvis ikke man havde haft disse beskæringer.

Nu står vi altså over for dette nye indgreb, som specielt over for amtskommunerne bliver utrolig hårdt. Vi har i kommunaludvalget haft besøg af deputationer med bred politisk sammensætning, og hvor meldingerne har været de samme. Jeg må indrømme, at det specielt har været en lidt særpræget oplevelse at høre hr. Svend Heiselberg i dag. Han er den, der har været barskest over for de meldinger, der er kommet fra Venstreborgmestre, som offentligt klart og tydeligt har gjort opmærksom på, at det her ikke er til at leve med, og jeg synes, at det er temmelig stærkt, at Venstremanden hr. Svend Heiselberg i Folketinget skal sige, at de lokale Venstrefolk er utroværdige. Det synes jeg er en helt igennem uanstændig beskyldning mod flittigt og dygtigt arbejdende kommunalpolitikere.

Men vi er kun i første fase, og det bliver spændende at se, hvordan anden fase bliver gennemført, hvis det her vedtages. Hvis jeg må tage som eksempel det amt, jeg selv kommer fra, Nordjyllands amt; her har vi jo oplevet noget tilsvarende tidligere: det er Socialdemokratiet sammen med SF, der i øjeblikket har et flertal, som regel i nært og godt samarbejde med Det Radikale Venstre og med Kristeligt Folkeparti, men sidste gang, da man skulle ind og skære virkelig ubehageligt, oplevede vi ikke bare, at de borgerlige lokalpolitikere kørte friløb, men vi oplevede minsandten også, at folketingsmedlemmer, der har siddet her og har været blandt dem, der har pålagt dem byrderne, gik ud til pressen og stak de lokale politikere i ryggen, som var nødt til at udføre det beskidte arbejde lokalt, som de var blevet pålagt af folketingsmedlemmer tilhørende Det Konservative Folkeparti, Venstre, CD, Kristeligt Folkeparti og Det Radikale Venstre. Jeg vil tillade mig specielt at nævne to – det mener jeg jeg kan tillade mig, da jeg har adviseret de to pågældende nordjyske folketingsmedlemmer om, at jeg ville gøre det, så de havde mulighed for at kunne være til stede ved debatten i dag – nemlig hr. Ahlmann-Ohlsen og fru Birgith Mogensen.

Derfor synes jeg, det kunne være interessant at høre, om man i de borgerlige grupper her i Folketinget har haft en diskussion om, hvorvidt de ubehagelige ting, der kommer igennem først og fremmest i amtsrådene i de kommende måneder, hvis det her gennemføres, vil blive bakket op af folketingsmedlemmer fra de partier, som har pålagt amterne og kommunerne at gennemføre dem.

Hvis de pågældende medlemmer, som vi tidligere har haft disse erfaringer med, havde været til stede i salen – og det har de som sagt haft mulighed for – kunne de være gået ind i debatten og have bekræftet eller afkræftet det, men jeg forstår, at man ikke er så modig, at man tør gå ind i en debat på det grundlag, som man selv har været med til at skabe, og som absolut ikke er flatterende.

Jeg synes derfor, det ville være rimeligt, om man i de grupper, som nu ønsker at vedtage disse indgreb over for amterne og kommunerne, pålagde folketingsmedlemmerne at bakke op lokalt, når de ubehagelige ting viser sig, og stå frem og påtage sig det ansvar,

[Stavad]

man rent faktisk har, i stedet for at skubbe lokalpolitikkerne foran sig.

Formanden:

Vi går til anden omgang.

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil under hensyn til, at vi får lejlighed til at diskutere disse ting igen på torsdag, gøre dette indlæg relativt kort.

Indenrigsministeren startede med at sige, at han havde regnet med at få en anerkendelse fra min side af, at skatteindgrebet over for primærkommunerne var fjernet. Jeg kan ikke se, hvorfor jeg skulle anerkende noget initiativ fra ministerens side i den forbindelse i al fald, så det kan man næsten ikke forvente.

Det var ministeren, der foreslog skatteindgrebet, og efter alt hvad der er blevet sagt til pressen, var det Det Radikale Venstre, der sørgede for at få det fjernet – og det sagde hr. Ole Vig Jensen også i dag – så skal der være tale om nogen anerkendelse, så skal det være til Det Radikale Venstre. Men det skal være med den tilføjelse, at man også havde magten til at forhindre det tilsvarende indgreb over for amtskommunerne. Det ville man ikke. Derfor blæser man og har mel i munden hos Det Radikale Venstre.

Så vil jeg gerne sige til ministeren, at vi egentlig hørte utrolig lidt fra ministerens side om de realiteter, der tegner sig for de enkelte amtskommuner. Det var, som det altid er. Det var hovedtal, overordnede tal og samlede tal på Budgetministeriets, Budgetdepartementets og Indenrigsministeriets vilkår, og de er i en lang række henseender ude af trit med virkeligheden i de enkelte amtskommuner.

Det er derfor, vi kan have disse håbløse diskussioner, hvor de mennesker, der har skoene på i dagligdagen, siger noget ganske andet, fordi realiteterne hos dem er nogle andre, end de er på papirerne i Indenrigsministeriet. Det er derfor, de kan sige i amtskommunerne: der er ikke dækning i regeringens finansieringsforslag for de faktiske udgifter, vi har i øjeblikket, og som vi kan vente at få dem i 1988. Man siger i amtskommunerne: I fjerner 1,8 mia. kr. til næste år af vores bloktilskud. Hvor er dækningen for dem?

På den måde her kan vi stå og tale fra hver sit udgangspunkt, hvor vi andre ved, at vi taler om de realiteter, amtskommunerne oplever, og ministeren taler sort snak.

Jeg vil gerne gentage det, jeg har sagt tidligere i dag, og som jeg egentlig havde regnet med at få en kommentar til fra ministerens side. Når ministeren efter det forslag, der ligger her, får bemyndigelse til at kunne give lånetilladelse på op til 600 mill. kr. til amtskommuner, der iværksætter nye initiativer for at nedbringe ventelisterne, hvordan kan disse 600 mill. kr. så samtidig bruges til at opretholde den aktivitet, der er i dag? Hvordan kan man bruge penge to gange? Det har ministeren ikke svaret på.

Jeg tror, forklaringen er den, at der er ikke noget svar, for der er ikke tale om, at man reelt giver mulighed for at finansiere de udgifter, der er i dag, men man lader, som om man giver mulighed for at tage nye initiativer; det gør man ikke, det er realiteten i det. Det er derfor, at man fra Amtsrådsforeningens side siger: ministeren forlanger, at vi skal bruge pengene to gange, det kan vi ikke. Det er de realiteter, som vi ikke har hørt noget som helst om, heller ikke i ministerens indlæg i dag.

Vi hører også, at der formentlig er en amtskommunal kassebeholdning ved udgangen af 1987 på 3 mia. kr. Men det dækker over utrolige forskelle fra den ene amtskommune til den anden, forskelle, der er endnu større, når der er tale om primærkommunerne. Det er også en af de virkelige mangler ved diskussionen, at vi fra ministerens side ustandselig hører om disse samlede tal, når vi ved, hvor broget hverdagen er, og hvor forskellige vilkårene er på alle måder fra den ene kommune til den anden, fra den ene amtskommune til den anden, fra det ene hjørne af landet til det andet.

Det er derfor, at denne diskussion ind i mellem virker håbløs og specielt virker håbløs på dem, der drejer sig om ude omkring i landet. De forstår simpelt hen ikke den sorte snak, der føres her, for den svarer ikke til realiteterne derhjemme.

Ministeren har indirekte kommenteret de bemærkninger, der er faldet om den måde at finansiere driftsudgifter på, som ministeren bl.a. foreslår: den med, at man skal tage penge op af kassen, den med, at man skal låne til afdrag, og så også den med, at man skal

[Henning Rasmussen]

låne til forbrug, hvis forbruget er til at nedbringe ventelister ved hjælp af nye aktiviteter. Det er ganske, ganske usædvanligt, at det nu bliver et fast led i regeringens økonomiske politik, at man i den grad skal låne eller skal forbruge af opsparede penge for at dække daglige udgifter.

For det er ikke sandt, når ministeren fremstiller det, som om dette her er en engangsforeteelse, det er sådan lige en vanskelighed, vi skal over i 1988, og så kommer vi i smult vande. Det er ikke realistisk tale. Det ville kun være realistisk tale, hvis man kunne fjerne presset på sygehusvæsenet, hvis man kunne fjerne presset på sygesikringen, hvis man kunne reducere folks besøg hos læger, hvis man kunne nedsætte folks medicinforbrug, hvis man kunne nedsætte indlæggelserne på hospital. Men det kan man ikke; det kan hverken amtskommunerne eller staten gøre. Derfor er vi ikke i en situation, hvor der bare er tale om et overgangsfænomen, bare at vi skal over 1988, og hvor vi derfor kan tage af kassen eller kan låne til forbrug, hvorefter vi kan betale tilbage i de lettere tider, der kommer derefter. Det er ikke realistisk tale, men det er den tale, man forsøger at holde.

En bemærkning til det, indenrigsministeren sagde om, hvem der havde vundet ved aftalen. Indenrigsministeren kunne ikke lide, at hr. Agerschou havde brugt udtrykket, »at regeringen har luret de Radikale«. Jeg er ikke sikker på, om ikke bemærkningen er ganske rigtig. For hvad er realiteten på torsdag eftermiddag? Så er realiteten den, når det drejer sig om primærkommunerne, at Det Radikale Venstre har konfirmeret den position, som indenrigsministeren hele tiden har fastholdt over for primærkommunerne, og som de ikke er enige i, vurderingen og forståelsen af rammeaftalen. De er ikke enige i ministerens vurdering af, at det går nok med økonomien i 1988. Her cementerer Det Radikale Venstre det standpunkt, ministeren hele tiden har indtaget, så dér vandt man ikke noget. Man vandt det, at man fjernede skateloftet, men det vandt man bl.a., fordi man ved, at det ville vi andre ikke have med at gøre.

Men når det drejer sig om amtskommunerne, er de i dag i en værre situation, end de var dengang, de forhandlede frit med indenrigsministeren, for de har fået et skatte-loft, de har fået et brud med centralnervesy-

stemet i det kommunale selvstyre, og det har de ved Det Radikale Venstres hjælp. Derfor hjælper Det Radikale Venstre regeringen til at være strammere over for kommuner og amtskommuner samlet, end det var regeringens hensigt, dengang forhandlingerne blev ført, før man kom frem med sit provokative lovforslag, det forslag, som man godt vidste at Det Radikale Venstre ikke ville være med til at gennemføre. Men så accepterer Det Radikale Venstre for at få lidt på primærkommunerne en stramning i forhold til regeringens holdning under de frie forhandlinger over for amtskommunerne og fastlåser det.

Jeg ved så ikke, hvem der vandt, og hvem der tabte. Jeg ved bare, at det kommunale selvstyre, at kommuner og amtskommuner tabte i den strid, og jeg ved, uanset hvad ministeren forsøger at fortælle os om de overordnede samletal, at dette giver ganske alvorlige problemer for samtlige amtskommuner og for en lang række primærkommuner. Her er det varierende, men for en lang række primærkommuner ved den budgetdækning, der foregår, vil befolkningen opdage, at dette ikke bare er en diskussion, der har betydning for nogle amtsrådsmedlemmer og for endnu flere kommunalrådsmedlemmer. Det er en diskussion, der har betydning for hele befolkningen. Den diskussion får vi i september, og jeg ønsker ministeren til lykke med, at han skal bestemme indholdet af samtlige amtskommuners budgetter for 1988. Tillykke med den sejr for det liberale Venstre!

Karen Højte Jensen (KF):

Det var faktisk hr. Stavad, der fik mig til at bede om ordet. Han talte om udgiftsudviklingen, og om den vil jeg gerne sige, at den på det primærkommunale område fra 1982 til 1987 har været ca. 3/4 pct. i gennemsnit om året og på det amtskommunale område 1½ pct. om året i gennemsnit. Skulle vi drage en sammenligning til den statslige udgiftsvækst, har, når der ses bort fra faldet i udgifterne til bloktilskud og arbejdsløshedsunderstøttelse, gennemsnittet været ca. ½ pct. om året, så der er ikke rimelig basis for det, som hr. Stavad sagde.

Jeg går ud fra, at det er en forglemmelse, når hr. Henning Rasmussen ikke svarede på det spørgsmål, jeg stillede i den sidste del af mit forrige indlæg. Jeg spurgte nemlig, hvor

[Karen Højte Jensen]

mange procentpoint Socialdemokratiet ville finde det rimeligt at amternes og kommunernes skatter stiger med de kommende år. Det spørgsmål stillede jeg på baggrund af budgetregørelsen, som vi fik forleden dag. Jeg har sagt, at det var ikke lyse perspektiver, der lå i den, for det er således, at skatten, hvis man ser på væksten i det kommunale serviceniveau og det fortsætter, vil skulle stige 10 procentpoint fra 1988 til 1995, og det synes jeg var interessant at høre, om det er en politik, som Socialdemokratiet finder rimelig i forhold til borgerne.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det er klart, når man har hørt det, der er sagt, forkert, at man selvfølgelig så også giver et forkert svar. Det skal jeg ikke laste fru Karen Højte Jensen for. Men jeg sammenlignede faktisk ikke i forhold til statens udgifter. Jeg sagde, at realvæksten såvel i kommuner som i amter i perioden 1982-87 har ligget væsentligt under realvæksten i samfundet i øvrigt. Det mener jeg er en kendsgerning, som fru Karen Højte Jensen ikke kan imødegå, og det betyder, at disse udgifter har udgjort en faldende andel af bruttonationalproduktet. Dermed mener jeg, at det er en forkert påstand, når man siger, at disse udgifter er ude af kontrol.

Måtte jeg så i øvrigt uden at bevæge mig dybt ind i en diskussion om, om det er staten, amterne eller kommunerne, der har haft den største realvækst, sige, at Amtrådsforeningen er kommet med nogle tal, hvor den er af en anden opfattelse. Jeg har ikke haft mulighed for at analysere dem, men uanset om det er det ene eller det andet sæt tal, der er rigtigt, er forskellen i hvert fald nede i brøkdelen af procenter. Det er altså brøkdelen af procenter, vi taler om, i forskelle i realudvikling i statens, amternes og kommunernes budgetter. Derfor synes jeg, det er en grov påstand, at man forsøger at give det indtryk af, at man har mistet kontrollen over omkostninger og udvikling i amterne og kommunerne. Derfor er man nødt til at sætte amterne under administration, samtidig med at man stjæler amternes penge. Den tror jeg ikke fru Karen Højte Jensen kan tale sig ud af, heller ikke selv om fru Karen Højte Jensen hører rigtigt.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg har faktisk ved en tidligere lejlighed sagt, hvad jeg mener om det, som fru Karen Højte Jensen nu gentager, nemlig hvad jeg synes om den situation, at vi får 10 pct. højere skattetryk i amter og kommuner.

Jeg svarede ved at sige, at jeg var enig med Amtrådsforeningens fungerende formand, når han siger, at hvis staten lod være med at beskære tilskuddene til kommunerne og lod være med at lave strafafgifter, ville man være i stand til at finansiere den svage stigning i de amtskommunale udgifter, uden at skattetrykket af den grund behøvede at forhøjes. Det er jeg enig med hr. Kresten Philipsen i.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

For at den opfattelse ikke skulle brede sig, at jeg her fra talerstolen skulle have givet udtryk for, at venstreborgmestre skulle være utroværdige, vil jeg rette hr. Stavad og sige, at det har jeg faktisk ikke givet udtryk for. Men jeg har klart sagt, at man må konstatere, at situationen så anderledes ud, end både amt og kommune fortalte Folketinget den 13. maj 1986. Derfor står vi i den situation, at der skal lovgives i dag.

Nu er hr. Stavad jo en ung stræbende politiker, og han kender kun til, at man skal dreje på skatteskruen. At man skal tænke nye tanker og finde på nye ting i kommunerne, er et ukendt begreb for hr. Stavad. Men jeg synes da alligevel, at der ville være god grund til at få både hr. Stavad og hr. Henning Rasmussen til at fortælle, om de er enige i den vurdering, der foreligger, og om de mener, at det ville være ønskeligt og realistisk, at en fremskrivning af de kommunale udgifter fra 1988 til 1995 viser, såfremt væksten i den kommunale service fortsætter med de nu konstaterede udviklingstendenser, at udgifterne vil stige i et sådant omfang, at de kommunale skattestigninger ville blive på mere end 10 procentpoint.

Jeg synes, at det var rart at få det at vide, for hvad er det egentlig, vi diskuterer? Ja, vi diskuterer, om befolkningen skal have pålagt så stor en skattestigning, som der her er tale om. Hvis det er sådan, at vi bare har ladet

[Svend Heiselberg]

stå til, uden at vi har gjort nogen ting, ville vi have måttet konstatere, at der havde været en merskattestigning på ca. 3 pct. næste år. Er det det, man ønsker? Så fortæl det, sig til folk, at de skal bare lade skatterne stige!

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg har ikke hørt nogen kommunalpolitikere fra de kommunale organisationer sige, at den gennemsnitlige skattestigning til næste år ville blive 3 pct. for amter og kommuner. Jo, under forudsætning af, at staten fjernede bloktilskuddene til amtskommunerne, men ikke under andre forudsætninger. Og så vil jeg gerne henvise til, hvad jeg to gange tidligere har sagt om forudsigelserne i budgetredegørelsen.

Agerschou (SF):

Som indenrigsministeren sagde i sit indlæg, har amtskommunerne anerkendt, at man ikke har kunnet holde sig inden for rammerne af aftalen fra maj 1986.

Det, der så burde interessere indenrigsministeren og regeringen, var at finde ud af, hvorfor amtskommunerne ikke har kunnet overholde rammerne: om det skyldes, at de rutter med pengene, som visse af de borgerlige folketingsmedlemmer kan finde på at sige, eller der er andre årsager.

For os at se er der hovedsagelig to forklaringer. For det første den, at amtskommunerne har haft nogle merudgifter på områder, som de ikke har nogen muligheder for at styre. For det andet den, at man har fået pålagt både nye opgaver og nye forventninger fra regeringen.

Indenrigsministeren gør et stort nummer ud af de dispensationsmuligheder, som lovforslaget indeholder. Sådan som jeg har forstået det, agter alle amtskommuner at søge fra de pågældende puljer, men hvem er det så, der i praksis kommer til at styre amtskommunernes budgetter? Ikke de folkevalgte amtspolitikere. Nej, det bliver indenrigsministeren. Lige gyldigt hvordan man vender og drejer det, bliver der tale om rendyrket centralisme. Det er det, det handler om. Jeg gad vide, hvad indenrigsministeren finder på næste gang for at komme det tilbageblevne kommunale selvstyre til livs.

Angående de lokale konsekvenser er der som sagt et par amtskommuner, der allerede har beregnet de virkninger, gennemførelsen af lovforslaget vil få. Jeg har forstået, at andre amtskommuner er i gang med det samme, og det er indenrigsministeren minsandten utilfreds med. Amtskommunerne må ikke fortælle befolkningen og politikerne i Folketinget, hvad det konkret kommer til at dreje sig om, hvis lovforslaget gennemføres.

Jeg spurgte i mit første indlæg hr. Ole Vig Jensen, om han mente, at amtskommunerne direkte løj, når de forsøgte at gennemgå konsekvenserne af lovforslaget. Det fik jeg ikke noget svar på. Men indenrigsministeren var næsten ved at sige ja. Han sagde det ikke direkte, men sådan som jeg hørte det, var han faktisk lige ved at sige, at amtskommunerne faktisk løj, når de offentliggjorde de konsekvenser, de mente, at indgrebet ville få.

I SF mener vi, at amtskommunerne allerede på nuværende tidspunkt har pligt til at gennemgå virkningerne, så det står klart for enhver, hvad der er ved at ske. De har både for befolkningens skyld og for deres egen skyld pligt til at fortælle offentligheden, hvad indgrebet konkret vil indebære i den enkelte amtskommune. Hvis de ikke gør det, sker der det sædvanlige: så vil amtskommunerne blive udnævnt til skurke, når de i forbindelse med budgetlægningen for 1988 må foretage de påtvungne nedskæringer.

Hr. Stavod kom med et udmærket eksempel fra Nordjyllands Amtskommune om, hvordan borgerlige folketingspolitikere, der har været med til at stemme for besparelserne, alligevel falder de lokale politikere i ryggen, når disse er nødt til at følge den borgerlige regerings bud.

Amtskommunerne har pligt til på nuværende tidspunkt at fortælle om konsekvenserne. Vi får nu et fornyet udvalgsarbejde, og jeg håber og opfordrer til, at flere amtskommuner end dem, der allerede har foretaget beregningerne, på samme konkrete måde vil forelægge konsekvenserne af det indgreb, vi behandler.

Jeg bemærkede, at hr. Svend Heiselberg sagde, at han ikke havde kaldt sine egne partifæller i amtskommunerne for utroværdige. Det var da rart, hvis det var tilfældet. Det er meget muligt, at hr. Svend Heiselberg ikke brugte det udtryk, men jeg vil godt spørge hr. Svend Heiselberg, om han tror på sin

[Agerschou]

partifælle Kresten Philipsen fra Sønderjyllands Amtskommune, når han fortæller Folketingets kommunaludvalg om de virkninger, indgrebet efter Amtsrådsforeningens opfattelse og Kresten Philipsens egen opfattelse, vil få? Tror hr. Svend Heiselberg på det?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg skal naturligvis svare hr. Agerschou på spørgsmålet, om jeg mener, at amtskommunerne lyver. Jeg tror, hr. Agerschou kender svaret: nej, det gør de selvfølgelig ikke. Men jeg ved også, at hr. Agerschou ikke er så naiv, at han ikke ved, at dette også drejer sig om politik.

Derfor kan man vel se, at der er forskellige fortolkninger og forskellige udlægninger af hele den sag, vi drøfter her.

Albrechtsen (VS):

Jeg lagde også meget mærke til, at ministeren var ked af, at man fra de enkelte amtskommuners side havde udtalt sig over for befolkningen om detaljerne i dette. Ministeren mente, at det havde en uheldig virkning blandt de berørte. Det kan jeg godt forstå ministeren mener. Men nu understreger hr. Ole Vig Jensen, at han ikke mener, at amtskommunerne lyver; så synes jeg, at ministeren nu med et konkret eksempel som udgangspunkt må fortælle os, om de oplysninger, som står i Ekstra Bladet i dag, og som amtsborgmester Per Kaalund kommer med vedrørende konsekvenserne for Københavns Amtskommune, er rigtige.

Ministeren har sagt, at amtsborgmestrene ikke er realistiske, at de overdriver. Hr. Ole Vig Jensen mener godt nok ikke, at amtsborgmestrene lyver, men han mener, at der nok, som han siger, er noget politik i det. Hr. Ole Vig Jensen mener altså i virkeligheden alligevel, at de overdriver. Derfor vil jeg spørge ministeren og hr. Ole Vig Jensen, om det er rigtigt, som amtsborgmester Kaalund har oplyst til Ekstra Bladet, at der mangler 320 mill. kr., og at det vil give nøjagtigt de konsekvenser, hvis det gennemføres efter hans sparekatalog, altså nedlægning af sociale institutioner osv. Det kunne måske give debatten et bedre grundlag, for jeg synes, det er lidt flot, når ministeren siger, at det nok er lidt urealistisk, og at det nok ikke passer helt,

hvad amtsborgmestrene siger. Lad os få konkret at vide, om det er sådan, som Per Kaalund siger, eller ikke er sådan? Er Per Kaalund fuld af løgn, eller har han ret? Det må ministeren svare os på, ellers ved vi ikke, hvilket grundlag regeringen i virkeligheden har handlet ud fra.

Jeg synes, at det skal tilføjes, at jeg naturligvis håber, at Per Kaalund aldrig kunne drømme om at være med til at gennemføre den plan for nedskæringer, som han her har offentliggjort. Jeg går ud fra, at han har gjort det for at gøre offentligheden opmærksom på, hvad der ville ske, hvis man skulle følge regeringens forslag. Jeg går ud fra, at det er med det sigte, at Per Kaalund har offentliggjort det. Jeg kan ikke forestille mig, at en socialdemokratisk amtsborgmester ville tage medansvar for noget sådant, men det er så en anden sag.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg skal sige til hr. Albrechtsen, at jeg heller ikke tror, Per Kaalund lyver. Det tror jeg heller ikke han gjorde, dengang han på sit amts vegne måtte opgøre ventelisterne. Men sandheden var, at ventelisten på de 500, som vi kunne læse om i dagspressen, ikke var på 500, men vist var, da man endelig gik tæt på og gjorde det op – hvis jeg husker ret; nu har jeg ikke sagen ved hånden – på 47. Jeg er da helt overbevist om, at Per Kaalund ikke har villet bringe noget forkert til verden. Han var dårligt informeret. Noget galt var der i hvert fald, så der er altid god grund til at stille spørgsmål, når der er en så overordnet debat, som jeg mener at der er netop i øjeblikket om de spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Ole Vig Jensen, om det er helt rimeligt at sammenligne en vildførelse, som en overlæge udsætter sin amtsborgmester for, med de tal, som amtsborgmesteren har ansvar for i sin forvaltning, og at bruge det som et argument imod amtsborgmesteren.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

[Albrechtsen]

Jeg vil bare konstatere, at vi altså ikke kunne få at vide af hr. Ole Vig Jensen, om de oplysninger om konsekvenserne, som amtsborgmester Kaalund kommer med, kan anses for at være rigtige eller forkerte. Hr. Ole Vig Jensen tror vist nærmest ikke helt, de er rigtige, og så har han en eller anden historie om 500 patienter på en venteliste.

De oplysninger, det drejer sig om, er, at de samlede ventelister fordobles fra 15.000 til 30.000. Ved Det Radikale Venstre, om det er rigtigt eller forkert, at konsekvensen er, at ventelisterne bliver fordoblet fra 15.000 til 30.000 i Københavns Amtskommune? Har man overvejet det, ved man noget om det, tør man sige, at det er ukorrekt, når amtsborgmester Kaalund har oplyst det til Ekstra Bladet?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg skal kun henvise til, at så langt som jeg kender sagen, var amtsborgmester Per Kaalund lige så forbavset, lige så bekymret over at erfare, hvordan ventelistetallene faktisk var i realiteten.

Jeg vil da gerne medgive hr. Henning Rasmussen, at man ikke kan foretage en sammenligning, men en amtsborgmester er i øvrigt i sit virke på alle områder lige så afhængig af de oplysninger, han får, som en borgmester i almindelighed er det. Men nu er Per Kaalund i denne sammenhæng ikke helt uden skyld i, at vi sætter spørgsmålstegn ved de udsagn, der er kommet frem. Jeg skal bare henvise til, at netop Per Kaalund tidligere har gjort sig til talsmand for at nedlægge gymnasier og nedlægge et hospital. Det har intet med den aktuelle sammenhæng at gøre. Det er en god gammel sag for Per Kaalund; nu er den bare dukket op igen. Det virker for mig underligt.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Nu siger hr. Ole Vig Jensen selv, at det faktisk ikke er fair at sammenligne situationen med ventelisterne med de tal, som amtsborgmesteren selv har ansvaret for. Så spørger jeg bare mig selv: hvorfor skulle Per Kaalund så sværtes ved henvisningen til de ventelister, han ikke har noget ansvar for?

Dermed tror jeg egentlig at den debat er færdig nu, men vi vender tilbage på torsdag.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ophævelse af deponeringsordning vedrørende 1987 samt ændring af det amtskommunale bloktilskud). (Lovforslag nr. L 246).

Ændringsforslag nr. 2, § 1, således ændret, § 2 og ændringsforslag nr. 1 angående titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om den kommunale og amtskommunale skatteudskrivning i 1988. (Lovforslag nr. L 247).

Ændringsforslag nr. 2 og 3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 og 5, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 6 og 7, § 3, således ændret, §§ 4 og 5 og ændringsforslag nr. 1 angående titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

23) Anden behandling af lovforslag nr. L 249:

Forslag til lov om ændring af personskatte-loven. (»Det skrå skatteloft«).